

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

за матеріалами ТОВ «Inter Cars Ukraine», м. Хмельницький

Студента 2 курсу 6 м групи,
спеціальності 051 «Економіка»,
спеціалізації «Економіка та
безпека бізнесу»
заочної форми навчання

Стовпового Євгенія
Валерійовича

Науковий керівник
д-р екон. наук, проф.

Височин Ірина
Володимирівна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Блакита Ганна
Владиславівна

Київ 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ТОВ «INTER CARS UKRAINE»	
2.1. Аналіз динаміки та структури оборотних активів ТОВ «Inter Cars Ukraine».....	14
2.2. Оцінка показників ефективності управління оборотними активами ТОВ «Inter Cars Ukraine».....	21
2.3. Оцінка факторів впливу на ефективність управління оборотними активами ТОВ «Inter Cars Ukraine».....	34
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ТОВ «INTER CARS UKRAINE».....	40
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	51
ДОДАТКИ.....	57

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах сучасної нестабільності зовнішнього середовища, особливо, враховуючи вплив COVID-19, для значної частини вітчизняних підприємств характерним було падіння обсягів доходів, збитковість, хронічна нестача оборотних активів та порушення платіжної дисципліни. Забезпечення достатньої ліквідності, платоспроможності та прибутковості підприємств в значній мірі залежить від удосконалення існуючих підходів до управління оборотними активами. Аналіз динаміки обсягу та структури активів вітчизняних підприємств свідчить, що найбільш сприйнятливими до кризових явищ в сучасних економічних умовах є саме оборотні активи. Так, за даними Державної служби статистики України за 9 місяців 2020 року сума оборотних активів підприємств України збільшилася на 175,6 млрд. грн або на 4,9%. Найбільший темп приросту спостерігався на підприємствах охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – 58,58%, підприємствах інформації та телекомунікації – 57,52% та підприємствах транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – 25,4%; натомість зменшення оборотних активів було притаманне підприємствам професійної, наукової та технічної діяльності (-8,83%), підприємствам фінансової та страхової діяльності (-7,25%). Що стосується частки оборотних активів в загальній сумі майна вітчизняних підприємств, то за даний період вона збільшилася на 2,34% і склала 53,81%. Найбільша частка оборотних активів спостерігалась на підприємствах оптової та роздрібною торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – 84,11% та підприємствах будівництва – 82,18%, а найменша – на підприємствах спорту, розваги та відпочинку – 11,59% та підприємствах, що здійснюють діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 11,97%.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичним і методичним аспектам управління оборотними активами в діяльності

суб'єктів господарювання присвячені роботи наступних науковців: Бланка І.О., Бондаренко О. С., Волошина В. В., Дем'яненко М. Я., Коваленко О. В., Окселенко Н. О., Онисько С. М., Рубай О. В., Пельтек Л. В., Писаренко С. М., Постійко Ю. А. та ін.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є вивчення теоретико-методичних положень, дослідження діючої практики управління оборотними активами підприємства для розробки практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності даного процесу.

Для досягнення поставленої мети вирішено такі основні **завдання**:

- дослідити теоретичні основи управління оборотними активами підприємства;
- провести горизонтальний та вертикальний аналіз оборотних активів досліджуваного підприємства;
- оцінити показники ефективності управління оборотними активами досліджуваного підприємства;
- дослідити вплив факторів на ефективність управління оборотними активами досліджуваного підприємства;
- обґрунтувати пропозиції щодо підвищення ефективності управління оборотними активами досліджуваного підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління оборотними активами підприємства.

Предмет дослідження – теоретико-методичні засади та практичні аспекти управління оборотними активами підприємства.

Емпіричною базою дослідження є ТОВ «Inter Cars Ukraine», м. Хмельницький. Основним видом діяльності підприємства є 45.31 Оптова торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів; інші види діяльності: 45.20 Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів; 45.32 Роздрібна торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів; 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля. Зареєстрований капітал підприємства на 31.12.2020 р. складає 20 тис. грн;

майно підприємства – 59377,1 тис. грн. Чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг за 2020 рік –55541,9 тис. грн, чистий прибуток –341,4 тис. грн.

Методи дослідження. Для досягнення поставлених завдань використовувалися наступні методи: теоретичне узагальнення та системний аналіз – при розробці концепції управління оборотними активами підприємства; методи абстрактно-логічний, економіко-статистичний, балансовий метод, факторно-аналітичний – при дослідження стану управління оборотними активами підприємства; графічні методи – при узагальненні й оформленні отриманих результатів дослідження.

Інформаційною базою дослідження є наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, нормативно-законодавчі акти України, матеріали фінансової звітності підприємства, інтернет-ресурси.

Практична значимість. Розроблені рекомендації щодо підвищення ефективності управління оборотними активами підприємства можуть бути використані в практичній діяльності ТОВ ТОВ «Inter Cars Ukraine», що підтверджено відповідною довідкою.

Для обробки економічної інформації, побудови таблиць, алгоритмів використано сучасні комп'ютерні технології та пакет прикладних програм Microsoft Excel.

Апробація результатів випускної кваліфікаційної роботи. Основні наукові положення і практичні результати дослідження опубліковано Збірнику наукових статей студентів КНТЕУ «Економіка і фінанси бізнесу» (ч.1), 2021 р. на тему: «Концепція управління оборотними активами підприємства», С. 43-48.

Структура й обсяг роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Роботу викладено на 56 сторінках друкованого тексту, що включає 23 таблиці, 2 рисунки. Список використаних джерел налічує 51 найменування, які займають 6 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Підвищення ефективності управління оборотними активами підприємства повинно, в першу чергу, забезпечити пошук компромісу між ризиком втрати ліквідності й ефективністю діяльності, що зводиться до необхідності забезпечення платоспроможності підприємства за прийняттого обсягу, структури та рентабельності оборотних активів. Тому виникає об'єктивна необхідність розробки концепції управління оборотними активами підприємства.

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» оборотні активи - гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи використання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу [28].

Як показали проведені дослідження, оборотним активам притаманні такі відмітні ознаки [1,5,7]:

- беруть участь тільки в одному виробничому циклі, відповідно повністю використовуються;
- змінюються або повністю втрачають споживчу форму;
- повністю переносять свою вартість на собівартість виготовленої продукції.

Класифікація оборотних активів наведена у додатку А.

Політика управління оборотними активами - це частина загальної фінансової стратегії підприємства, головне завдання якої полягає в формуванні необхідного обсягу, оптимізації складу й забезпеченні ефективного використання оборотних активів підприємства [5].

В основі побудови будь-якої концепції лежать принципи, що представляють собою орієнтири, правила, які застосовуються при формуванні економічної стратегії управління оборотними активами

господарюючого суб'єкта. Порушення основних принципів призводить до методичним недоліків, помилковим і необґрунтованим висновків [5, 50].

1. Принцип взаємозалежності. Управління оборотними активами здійснюється в межах загальної системи управління фінансами підприємства, так як любе управлінське рішення прямо або опосередковано впливає на ефективність його діяльності.

2. Принцип своєчасності. Кожне управлінське рішення щодо управління складовими оборотних активів повинно прийматися своєчасно на основі отримання оперативної та достовірної інформації.

3. Принцип координації. Спрямований на досягнення узгодженості управлінських рішень щодо управління оборотними активами з рішеннями щодо управління поточними зобов'язаннями.

4. Принцип безперервності. В рамках цього принципу управління оборотними активами розглядається як постійний процес, який забезпечує прийняття управлінських рішень, що впливають на ліквідність, платоспроможність, ділову активність та рентабельність підприємства.

5. Принцип оптимальності. Кожне управлінське рішення щодо визначення загального обсягу оборотних активів та їх складових направлено на забезпечення розміру достатнього для нормального функціонування підприємства.

6. Принцип раціональності. Всі складові оборотних активів повинні бути раціонально розподілені між стадіями відтворювального процесу на підприємстві.

Як показали проведені дослідження, основною метою управління оборотними активами підприємства є формування необхідного обсягу та складу оборотних активів та їх ефективне використання для отримання економічних вигід шляхом забезпечення ліквідності, платоспроможності, прибутковості та інвестиційної привабливості для підвищення ринкової вартості суб'єкта господарювання. Формування такої мети обумовлено двома основними фактами. По-перше, постійна зміна зовнішнього

середовища фінансово-господарської діяльності підприємства обумовлює прийняття оперативних управлінських рішень щодо обсягів усіх складових його оборотних активів з урахуванням оптимальних пропорцій між ними, які повинні забезпечувати безперервність діяльності підприємства, па також необхідний рівень ліквідності, платоспроможності та прибутковості. По-друге, управління оборотними активами підприємства повинно бути спрямовано на забезпечення потенційної можливості отримання суб'єктом господарювання грошових коштів від використання кожної складової. Так, обсяг наявних грошових коштів на підприємстві повинен забезпечити погашення негайних поточних зобов'язань, а їх надлишок - доцільно вкладати в інші ліквідні активи, визначені відповідно до пріоритетних напрямів діяльності підприємства, а не "заморожувати". Обсяги запасів повинні бути мінімально необхідними для забезпечення безперервного процесу виробництва без створення надмірних залишків. Дебіторська заборгованість підприємства, з одного боку, повинна забезпечувати зростання обсягів реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та прискорення реалізації залишків запасів, а, з іншого, не повинні відволікати з господарського обігу оборотні активи, що може призвести до втрати частини доходів підприємства.

Для досягнення основної мети, управління оборотними активами повинне бути спрямоване на вирішення наступних завдань:

- забезпечення в довгостроковому періоді безперебійної роботи підприємства;
- зменшення обсягів вільних оборотних активів, а відповідно зниження витрат на їх фінансування;
- наявність достатнього обсягу оборотних активів для забезпечення динамічного розвитку підприємства;
- формування джерел фінансування оборотних активів із урахуванням вимог забезпечення фінансової стійкості;
- прискорення оборотності оборотних активів;

- максимізація прибутку (рентабельності) підприємства при збереженні ліквідності та платоспроможності.

Вищевикладені принципи, мета і завдання є основою розробки механізму управління оборотними активами підприємства.

В основі механізму управління оборотними активами лежать відповідні методи і моделі: методи аналізу динаміки обсягу, складу та структури оборотних активів; методи оцінки ліквідності, платоспроможності, ділової активності та рентабельності оборотних активів; модель взаємозв'язку необоротних та оборотних активів; методи і моделі планування потреби в оборотних активах; методи контролю за ефективним формуванням і використанням оборотних активів; методи визначення ринкової вартості підприємства.

У цілому, можна виділити наступні етапи механізму управління оборотними активами підприємства: управління формуванням і управління використанням оборотними активами. Управління оборотними активами вітчизняних підприємств здійснюється в розрізі наступних напрямків: управління дебіторською заборгованістю, управління грошовими коштами і поточними фінансовими інвестиціями, управління запасами. Особливість даного підходу полягає в тому, що виділяються три складові управління оборотними активами підприємства, оскільки не має сенсу розмежовувати управління грошовими коштами з управлінням поточними фінансовими інвестиціями, оскільки управління однією складовою в значній мірі визначає управління іншою. Поряд з цим, запропонований підхід, по-перше, базується на взаємозв'язку, яка існує між залишками коштів і поточними фінансовими інвестиціями, а, по-друге, враховує необхідність паралельного здійснення на підприємстві управління грошовими потоками та управління залишками грошових коштів і поточних фінансових інвестицій.

Реалізація механізму управління оборотними активами в значній мірі залежить від врахування чинників, які впливають на цей процес. Так, всі фактори поділяються на зовнішні і внутрішні. Перша група чинників впливає

на процес управління оборотними активами підприємства безпосередньо, а друга - опосередковано. Дослідження показали, що основними зовнішніми факторами, які потрібно враховувати при управлінні оборотними активами, є законодавча база, конкурентне середовище, ступень доступності та розвитку фінансового ринку, відношення з контрагентами, неціновий детермінантний попит. До внутрішніх факторів доцільно віднести: стратегічні цілі підприємства, виробничу технологію та бізнес-процеси, організаційну структуру підприємства. Підприємство не може змінювати зовнішні фактори, але може впливати на внутрішні. Наприклад, обсяги реалізації продукції даного підприємства в значній мірі залежать від якості і цін на аналогічну продукцію конкурентів. Бажаючи прискорити реалізацію цієї складової оборотних активів, підприємство може впливати на певні внутрішні чинники, але ні в якому разі не зможе змінити якісні та кількісні характеристики продукції конкурентів. Також підприємство може пристосуватися до змін в законодавчій базі, але не може змінювати її. Ступінь доступності та розвитку фінансового ринку в значній мірі впливає на обсяги поточних фінансових інвестицій даного підприємства, але саме підприємство не може змінити закономірності його розвитку. На число споживачів, їх смак і очікування, рівень доходу підприємство також не може впливати. Відносини підприємства, які склалися з його контрагентами, значно впливають на обсяги всіх складових оборотних коштів. Однак, підприємство не може надавати на них прямий вплив. Воно може їх тільки врегулювати, шляхом прийняття відповідних рішень.

Успішна реалізація механізму управління оборотними активами підприємства, в першу чергу, залежить від забезпечення підприємства і його структурних підрозділів відповідною інформацією, яка базується, по-перше, на вимогах зовнішнього законодавства на рівні держави, по-друге, на вимогах внутрішніх положень та інструкцій на рівні підприємства.

Так, ефективне управління оборотними активами підприємства має базуватися, в першу чергу, на загальнодержавних концепціях і національних

програмах розвитку. Нормативною базою регулювання оборотних активів є: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який регулює систему ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, а також їх державне регулювання на підприємстві в цілому [19]; Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», де визначаються загальні вимоги до розкриття статей оборотних активів [28]; Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», в якому визначається сутність запасів підприємства, наводиться їх складові та приділено увагу методам оцінки запасів [29]; Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», де визначається сутність дебіторської заборгованості, методологія визначення резерву сумнівних боргів і чиста вартість реалізації [30]; Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» [31]. Крім того, до нормативно-правової бази можна віднести також укази, розпорядження та постанови Президента та Кабінету Міністрів України; нормативно-правові акти, наприклад, інструкції та накази, методичні рекомендації Міністерства фінансів України та ін. Тобто зовнішня нормативна інформація дозволяє з'ясувати вимоги щодо оформлення господарських договорів, виконання зобов'язань, особливостей відображення запасів, дебіторської заборгованості, поточних фінансових інвестицій, грошових коштів в бухгалтерському та фінансовому обліку, правил і норм зберігання, пакування, перевезення виробничих запасів і запасів готової продукції, порядку проведення їх інвентаризації та утилізації.

Внутрішня нормативна інформація забезпечує регулювання процесів управління запасами, дебіторською заборгованістю, грошовими коштами та поточними фінансовими інвестиціями в рамках діяльності підприємства. Необхідно відзначити, що для підвищення ефективності управління оборотними активами внутрішня нормативна інформація повинна обґрунтовуватися шляхом розробки на підприємстві певних положень, стандартів, рішень, розпоряджень та наказів, які повинні включати основні

характеристики процесів управління дебіторською заборгованістю, грошовими коштами, поточними фінансовими інвестиціями, запасами і базуватися на відповідних методиках, які розробляються безпосередньо на підприємстві.

Інформацію про стан і склад оборотних активів знаходиться в формах фінансової звітності №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», Форма №3 «Звіт про рух грошових коштів» та в Формі №5 «Примітки до річної фінансової звітності», більш детальну інформацію можна отримати на підставі аналізу синтетичних та аналітичних рахунків бухгалтерського обліку.

Основними критеріями ефективності управління оборотними активами підприємства, динаміка яких дозволить зробити висновок про ефективність управлінських заходів, є:

- зростання показників оборотності (ділової активності), що характеризується коефіцієнтами оборотності. Дані показники доцільно визначити як в цілому, так і для окремих видів виробничих запасів, незавершеного виробництва, готової продукції або товарів, особливо ретельно вивчаються матеріальні ресурси (сировина, матеріали, напівфабрикати, придбані вироби і т. ін.);
- зменшення тривалості виробничого, операційного та фінансового циклів на підприємстві;
- зростання показників ліквідності: коефіцієнта загальної ліквідності, коефіцієнта швидкої ліквідності, коефіцієнта абсолютної ліквідності;
- досягнення нормативного значення інтегрального показника ліквідності та загального показника платоспроможності щодо всіх зовнішніх зобов'язань;
- забезпечення ліквідності балансу підприємства;
- оптимальне співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості;

- зниження показників матеріаломісткості та витрат на зберігання запасів, витрат на управління дебіторською заборгованістю;
- зростання показників прибутковості та рентабельності;
- збільшення ринкової вартості підприємства.

У разі досягнення зазначених критеріїв, мета управління оборотними активами підприємства вважається досягнутою, в зворотному випадку необхідне коригування методів і моделей управління даними видами активів.

Запропонована концепція управління оборотними активами підприємства, яка синтезує принципи, мету та завдання управління оборотними активами підприємства, відповідний механізм реалізації з урахуванням впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, систему інформаційного забезпечення та критерії ефективності, дозволить підвищити якість управління даним процесом на підприємстві та досягти основної мети фінансового менеджменту – підвищення ринкової вартості підприємства.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ТОВ «INTER CARS UKRAINE»

2.1. Аналіз динаміки та структури оборотних активів ТОВ «Inter Cars Ukraine»

ТОВ «Inter Cars Ukraine» засновано у квітні 2000 року в м.Хмельницькому як підрозділ польської компанії Inter Cars S.A. За 20 років діяльності було відкрито 39 авторизованих відділень по всій Україні. Підприємство займається реалізацією 350 брендів запчастин до легкових та вантажних автомобілів, має 800000 одиниць товарів у щоденному асортименті провідних виробників; загальна площа Логістичного центру складає 1100 м², який обладнано найсучаснішою, автоматизованою конвеєрною системою та сканерною системою обліку товарів європейського рівня. У 2019 році на щорічній церемонії Inter Cars Board's Awards ТОВ «Inter Cars Ukraine» отримало відзнаку як найкращий закордонний логістичний центр групи Inter Cars.

Перш за все, здійснимо порівняльну оцінку зміни оборотних та оборотних активів і загального обсягу активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Динаміка обсягу та складу активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» у 2018-2020 рр. (станом на кінець року)

Показник	Обсяг, тис. грн			Абсолютний приріст, тис.грн.		Темп приросту, %	
	на 31.12. 2018 р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.
Необоротні активи	1499	1408,1	3380,7	-90,90	1972,60	-6,06	140,09
Оборотні активи	40684,7	40127,8	55996,4	-556,90	15868,60	-1,37	39,55
Активи, всього	42183,7	41535,9	59377,1	-647,80	17841,20	-1,54	42,95

Отже, на 31.12.2018 р. активи досліджуваного підприємства зменшилися на 647,80 тис. грн. або на 1,54% як за рахунок зниження обсягу оборотних активів на 556,9 тис. грн. або на 1,37%, так і необоротних активів – на 90,90 тис. грн. або на 6,06%, тобто темп зменшення оборотних активів є нижчим, ніж необоротних. Але на 31.12.2020 року відбулося суттєве нарощення обсягу активів підприємства: на 59377,1 тис. грн. або 42,95% як за рахунок збільшення необоротних активів на 1972,6 тис. грн. або на 140,09% так і оборотних активів – на 15868,6 тис. грн. або на 39,55%. Станом на 31.12.2020р. загальний обсяг активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» склав 59377,1 тис.грн.. в тому числі необоротні активи – 3380,7 тис.грн., а оборотні активи – 55996,4 тис.грн. Наочно динаміку обсягу активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» за 2018-2020 роки наведено на рис. 2.1.

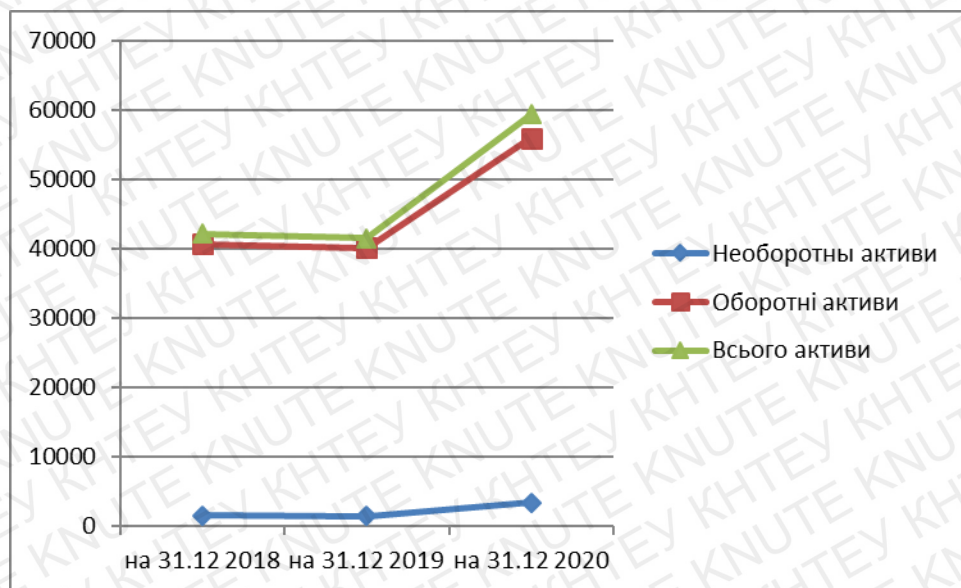

Рис. 2.1. Динаміка обсягу активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» у 2018-2020 рр. (станом на кінець року), тис. грн

Треба відзначити, що збільшення обсягу необоротних активів відбулося за рахунок всіх його елементів: нематеріальних активів, незавершених капітальних інвестицій та основних засобів, що свідчить про розвиток підприємства та зростання його потенціалу.

Виходячи з наведених даних, протягом всього періоду дослідження активи підприємства практично повністю сформовано за рахунок оборотних активів, частка яких на кінець періоду, що аналізується, дещо знижується (на 2,3в.п.) і складає 94,31%, що обумовлено специфікою діяльності підприємства, а саме оптовою торгівлею деталями та приладами для автотранспортних засобів. Відповідно, перевищення темпу зростання суми необоротних активів обумовило і збільшення їх частки (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

**Динаміка структури активів ТОВ «Inter Cars Ukraine»
у 2018-2020 рр. (станом на кінець року)**

Показники	Питома вага, %			Абсолютний приріст по питомій вазі, в.п.	
	на 31.12. 2018 р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.
Необоротні активи	3,55	3,39	5,69	-0,16	2,30
Оборотні активи	96,45	96,61	94,31	0,16	-2,30
Активи, всього	100,00	100,00	100,00	x	x

Здійснено оцінку динаміки складу та обсягу оборотних активів підприємства (табл. 2.3).

Отже, зміна як оборотних активів в цілому, так і окремих складових, не мають чітко визначеної тенденції. На 31.12.2019 р. загальна сума оборотних активів зменшилася на 556,9 тис. грн. або на 1,27% за рахунок значного зменшення дебіторської заборгованості на 2813,4 тис. грн. або на 17,66%, грошей і їх еквівалентів – на 835,5 тис. грн. або на 34,48%, не зважаючи на зростання запасів на 3017,5 тис.грн або на 13,95% та інших оборотних активів – на 92,5 тис. грн. або на 14,16%. На 31.12.2020 р. загальна сума оборотних активів, навпаки, значно зросла: на 15868,6 тис. грн. або на 39,55% за рахунок значного збільшення суми запасів на 13870,5 тис. грн. або на 56,28% та дебіторської заборгованості – на 3150 тис. грн. або на 24,02%.

Натомість зменшився обсяг грошей та їх еквівалентів на 542, тис. грн. або на 33,45% та інших оборотних активів – на 610 тис. грн. або на 81,8%.

Таблиця 2.3

Динаміка обсягу та складу оборотних активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» у 2018-2020 рр. (станом на кінець року)

Показники	Обсяг, тис. грн			Абсолютний приріст, тис.грн.		Темп приросту, %	
	на 31.12. 2018 р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.
1. Запаси, всього	21626,6	24644,1	38514,6	3017,5	13870,5	13,95	56,28
у тому числі готова продукція	173,1	355	515,3	181,9	160,3	105,08	45,15
2. Дебіторська заборгованість, всього	15929,3	13115,9	16265,9	-2813,4	3150	-17,66	24,02
у тому числі: дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	14950,7	10636,9	12579,7	-4313,8	1942,8	-28,85	18,26
дебіторська заборгованість за розрахункам з бюджетом	0,2	66,7	2181,6	66,5	2114,9	33250,00	3170,76
інша поточна дебіторська заборгованість	978,4	2412,3	1504,6	1433,9	-907,7	146,56	-37,63
3. Гроші та їх еквіваленти	2475,6	1622,1	1079,5	-853,5	-542,6	-34,48	-33,45
4. Витрати майбутніх періодів	0	0	0,7	0	0,7	0,00	0,00
5. Інші оборотні активи	653,2	745,7	135,7	92,5	-610	14,16	-81,80
Оборотні активи, всього	40684,7	40127,8	55996,4	-556,9	15868,6	-1,37	39,55

Зростання запасів обумовлено збільшенням брендів, номенклатури та асортименту автозапчастин до легкових і вантажних автомобілів, інструменту та обладнання для автосервісу відповідно до потреб ринку. Крім

того, ТОВ «Inter Cars Ukraine» надалі активно впроваджує концепцію Q-Service Truck на станціях технічного обслуговування по всій території України, так до цієї мережі входить 11 українських СТО. Q-Service Truck — це загальнонаціональна мережа майстерень, які займаються технічним обслуговуванням та ремонтом комерційних автомобілів: вантажних автомобілів, причепів, напівпричепів та автобусів, що потребує наявності додаткових запчастин, інструментів, обладнання, спецодягу та інших товарів. В свою чергу, збільшення дебіторської заборгованості та зменшення грошових коштів на підприємстві обумовлено ростом обсягу кредитування мережі СТО та зменшення частки реалізації товарів безпосередньо в грошовій формі.

Графічно динаміка обсягу оборотних активів в цілому та їх елементів наведена на рис. 2.2.

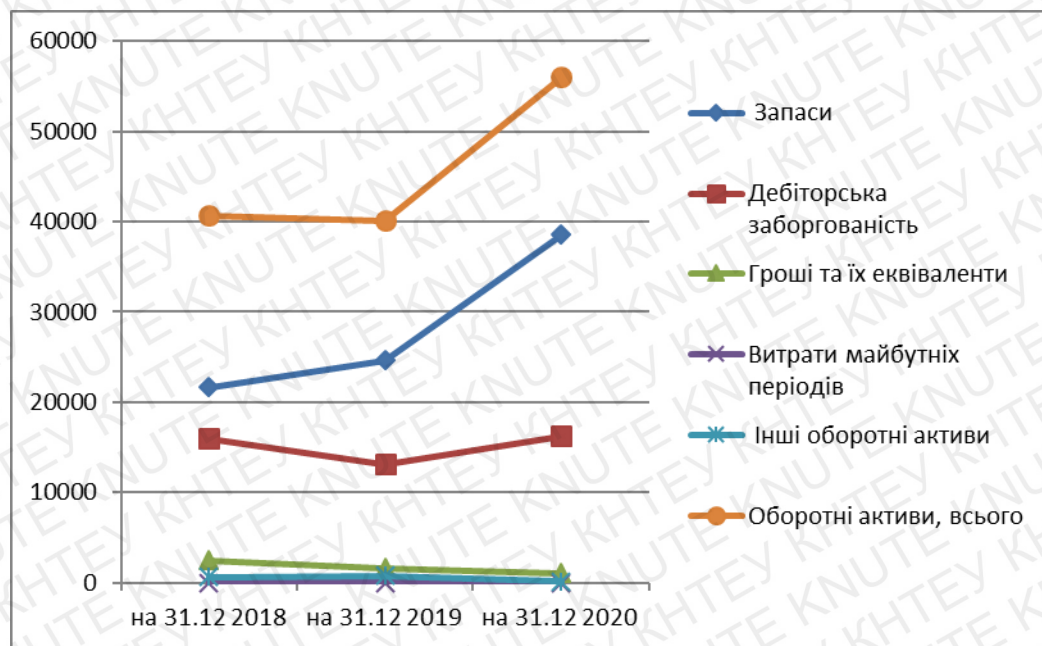

Рис. 2.2. Динаміка обсягу оборотних активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» у 2018-2020 рр. (станом на кінець року), тис. грн

Наступним етапом є оцінка зміни структури оборотних активів підприємства (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

**Динаміка структури оборотних активів ТОВ «Inter Cars Ukraine»
у 2018-2020 рр. (станом на кінець року)**

Показники	Питома вага, %			Абсолютний приріст по питомій вазі, в.п.	
	на 31.12. 2018 р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.
1. Запаси, всього	53,16	61,41	68,78	8,26	7,37
у тому числі готова продукція	0,43	0,88	0,92	0,46	0,04
2. Дебіторська заборгованість, всього	39,15	32,69	29,05	-6,47	-3,64
у тому числі: дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	36,75	26,51	22,47	-10,24	-4,04
дебіторська заборгованість за розрахункам з бюджетом	0,00	0,17	3,90	0,17	3,73
інша поточна дебіторська заборгованість	2,40	6,01	2,69	3,61	-3,32
3. Гроші та їх еквіваленти	6,08	4,04	1,93	-2,04	-2,11
4. Витрати майбутніх періодів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Інші оборотні активи	1,61	1,86	0,24	0,25	-1,62
Оборотні активи, всього	100,0	100,0	100,0	x	x

Дані, наведені в табл. 2.4, свідчать, що протягом всього періоду дослідження більша частка в оборотних активах ТОВ «Inter Cars Ukraine» припадала на запаси, при чому вона мала тенденцію до зростання, як в відносному значенні: від 53,15% на 31.12.2018 р. до 68,78% на 31.12.2019 р., так і в абсолютному.

Достатньо високою на підприємстві є частка дебіторської заборгованості, яка за період дослідження має тенденцію до зменшення: від 39,15% на 31.12.2018 р. до 29,05% на 31.12.2020 р., але в абсолютному значенні даний елемент оборотних активів на кінець періоду дослідження зростає.

Наочно структура оборотних активів досліджуваного підприємства зображена на рис. 2.3.

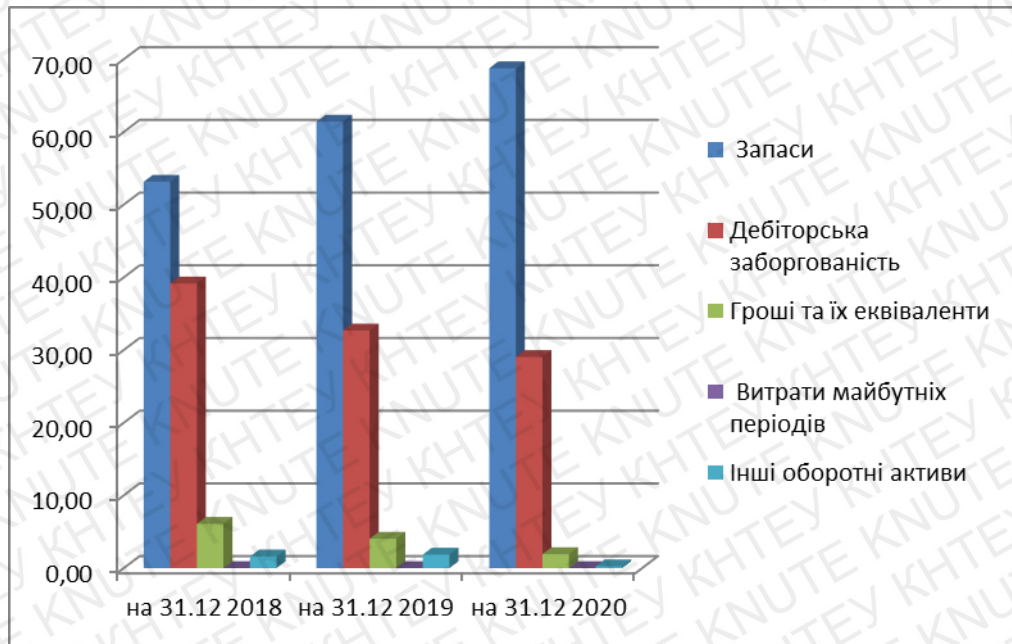

Рис. 2.3. Динаміка структури оборотних активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» у 2018-2020 рр. (станом на кінець року), %

Слід зазначити, що дебіторська заборгованість практично повністю складається з товарної дебіторської заборгованості, яка має тенденцію до зменшення від 93,86% до 77,34% протягом періоду, що аналізується. Натомість на кінець періоду аналізу зростає частка дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом.

Таким чином, на кінець періоду дослідження активи ТОВ «Inter Cars Ukraine» мають тенденцію до значного зростання як за рахунок збільшення необоротних активів, так і оборотних активів. Активи підприємства практично повністю сформовано за рахунок оборотних активів, що обумовлено специфікою діяльності підприємства. Зростання загальної суми оборотних активів відбулося за рахунок значного збільшення суми запасів на та дебіторської заборгованості. Зростання запасів обумовлено збільшенням брендів, номенклатури та асортименту автозапчастин до легкових і вантажних автомобілів, інструменту та обладнання для автосервісу відповідно до потреб ринку. Збільшення товарної дебіторської заборгованості та зменшення грошових коштів на підприємстві обумовлено

ростом обсягу кредитування мережі СТО та зменшенням частки реалізації їм товарів безпосередньо в грошовій формі.

2.2. Оцінка показників ефективності управління оборотними активами ТОВ «Inter Cars Ukraine»

Важливим напрямком оцінки ефективності управління оборотними активами є аналіз ліквідності балансу, який полягає у порівнянні елементів майна (актив балансу), які згруповані за ступенем їх ліквідності і розміщені у порядку зменшення їх ліквідності, із зобов'язаннями (пасив балансу), які згруповані за строками їх погашення та розміщені у порядку зростання термінів.

На підставі використання даних Балансу (Звіту про фінансовий стан) ТОВ «Inter Cars Ukraine» (Додатки Б, В, Г) проведемо аналіз динаміки обсягу та складу активів за рівнем ліквідності у 2018-2020 рр. (табл. 2.5).

Зменшення активів підприємства на 31.12.2019р. обумовлено в основному скороченням активів високої ліквідності (А2), а саме товарної дебіторської заборгованості на 4313,8 тис. грн або на 28,85% , а також активів, що важко реалізуються (А4): на 90,9 тис. грн. або на 6,06%. Натомість зростання активів на 31.12.2021р. відбулося за рахунок збільшення, перш за все, активів низької ліквідності: на 13261,2 тис. грн або на 84,78%, що майже повністю спричинено значним зростанням запасів (запасних частин до автомобілів) на 13870,5 тис. грн або на 84,78% у зв'язку як з розширенням їх асортименту, так і обсягу реалізації (на 17,1%), в свою чергу, собівартість реалізованої продукції зросла на 9,1%. Перевищення темпу зростання чистого доходу від реалізації над собівартістю є позитивною тенденцією, а збільшення запасів свідчить про потенційну можливість подальшого нарощування продаж автозапчастин.

Таблиця 2.5

**Динаміка обсягу та складу активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» за
рівнем ліквідності у 2018-2020 рр. (станом на кінець року)**

Показники	Обсяг, тис. грн.			Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	на 31.12. 2018 р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.
Найбільш ліквідні активи (A1), всього у т.ч.	2475,6	1622,1	1079,5	-853,5	-542,6	-34,48	-33,45
Гроші та їх еквіваленти	2475,6	1622,1	1079,5	-853,5	-542,6	-34,48	-33,45
Активи високої ліквідності (A2), всього у т.ч.	15929,3	13115,9	16265,9	-2813,4	3150	-17,66	24,02
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	14950,7	10636,9	12579,7	-4313,8	1942,8	-28,85	18,26
Дебіторська заборгованість за розрахунками	0,2	66,7	2181,6	66,5	2114,9	33250	3170,7
Інша поточна дебіторська заборгованість	978,4	2412,3	1504,6	1433,9	-907,7	146,56	-37,63
Активи низької ліквідності (A3), всього у т.ч.	22279,8	25389,8	38651	3110	13261,2	13,96	84,78
Запаси	21626,6	24644,1	38514,6	3017,5	13870,5	13,95	56,28
Витрати майбутніх періодів	0	0	0,7	0	0,7	0,00	0,00
Інші оборотні активи	653,2	745,7	135,7	92,5	-610	14,16	-81,80
Активи, що важко реалізуються (A4) всього у т.ч.	1499,0	1408,1	3380,7	-90,9	1972,6	-6,06	140,09
Нематеріальні активи	80,1	56,8	254,5	-23,3	197,7	-29,09	348,06
Незавершені капітальні інвестиції	95,2	133,8	292,4	38,6	158,6	40,55	118,54
Основні засоби	1323,7	1217,5	2833,8	-106,2	1616,3	-8,02	132,76
Всього активів	42183,7	41535,9	59377,1	-647,80	17841,20	-1,54	42,95

Треба відзначити, що на 31.12.2021 р. значно зросли активи, що важко реалізуються (A4): на 1972,6 тис. грн або на 140,09% за рахунок зростання всіх елементів: нематеріальних активів, незавершених капітальних інвестицій та основних засобів, що свідчить про нарощування стратегічного потенціалу

підприємства. Натомість найбільш ліквідні активи – гроші та їх еквіваленти мають тенденцію до зменшення протягом всього періоду дослідження: на 853,5 тис. грн або на 34,48% на 31.12.2019 р. та на 542,6 тис. грн або на 33,45% на 31.12.2020 р., що свідчить про зниження абсолютної ліквідності підприємства.

Динаміка структури активів досліджуваного підприємства за рівнем ліквідності представлена в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Динаміка структури активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» за рівнем ліквідності у 2018-2020 рр. (станом на кінець року)

Показники	Питома вага, %			Абсолютний приріст по питомій вазі, в.п.	
	на 31.12. 2018 р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.
Найбільш ліквідні активи (A1), всього у т.ч.	5,87	3,91	1,82	-1,96	-2,09
Гроші та їх еквіваленти	5,87	3,91	1,82	-1,96	-2,09
Активи високої ліквідності (A2), всього у т.ч.	37,76	31,58	27,39	-6,18	-4,18
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	35,44	25,61	21,19	-9,83	-4,42
Дебіторська заборгованість за розрахунками	0,00	0,16	3,67	0,16	3,51
Інша поточна дебіторська заборгованість	2,32	5,81	2,53	3,49	-3,27
Активи низької ліквідності (A3), всього у т.ч.	52,82	61,13	65,09	8,31	3,97
Запаси	51,27	59,33	64,86	8,06	5,53
Витрати майбутніх періодів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Інші оборотні активи	1,55	1,80	0,23	0,25	-1,57
Активи, що важко реалізуються (A4) всього у т.ч.	3,55	3,39	5,69	-0,16	2,30
Нематеріальні активи	0,19	0,14	0,43	-0,05	0,29
Незавершені капітальні інвестиції	0,23	0,32	0,49	0,10	0,17
Основні засоби	3,14	2,93	4,77	-0,21	1,84
Всього активів	100,00	100,00	100,00	x	x

Відповідно, найбільшу частку майна ТОВ «Inter Cars Ukraine» протягом всього досліджуваного періоду займають активи низької ліквідності (A3): від 52,82% на 31.12.2018 р. до 65,09% на 31.12.2020 р., які мають тенденцію до постійного зростання за рахунок збільшення запасів.

Відповідно зменшилася частка активів високої ліквідності (A2), які в основному сформовані товарною дебіторською заборгованістю: від 37,7% на 31.12.2018 р. до 27,39% на 31.12.2020 р., які мають тенденцію до постійного зменшення.

Частка активів, що важко реалізуються (A4) на відміну від зниження на 31.12.2019 р. на 0,16% на 31.12.2020 р. зростають на 2,3% і становить 5,69%. Активи четвертої групи майже повністю сформовано за рахунок основних засобів, частка яких збільшилася до 4,77% станом на кінець 2020 року.

Найнижча частка в загальному обсязі майна ТОВ «Inter Cars Ukraine» протягом всього періоду дослідження припадає на найбільш ліквідні активи (A1), яка зменшується з 5,87% на 31.12.2018 р. до 1,82% на 31.12.2020 р.

Для оцінки ефективності управління оборотними активами ТОВ «Inter Cars Ukraine» проведемо аналіз динаміки обсягу та складу його пасивів за терміном їх погашення (табл. 2. 7).

Що стосується найбільш термінових пасивів (П1), то протягом всього періоду дослідження вони мали позитивну тенденцію до зменшення: на 6420,4 тис. грн або на 38,54% на 31.12.2019 р. та на 620,4 тис. грн або на 6,06% на 31.12.2020 р. в основному за рахунок скорочення суми товарної кредиторської заборгованості на 6371,8 тис. грн або на 38,61% та на 679,6 тис. грн або на 6,71% відповідно на 31.12.2019 р. та 31.12.2020 р.

Натомість, короткострокові пасиви (П2) протягом 2018-2020 років стрімко зростали: як за рахунок збільшення короткострокових кредитів банків, так і інших поточних зобов'язань. Так, якщо на 31.12.2019 р. пасиви другої групи збільшилися на 5873 тис. грн або на 138,78%, то на 31.12.2020 р. вже на 18036,5 тис. грн або на 178,49%.

Таблиця 2.7

**Динаміка обсягу та складу пасивів ТОВ «Inter Cars Ukraine» за
термінами погашення у 2018-2020 рр. (станом на кінець року)**

Показники	Обсяг, тис. грн.			Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	на 31.12. 2018 р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.
Найбільш термінові пасиви (П1), всього у т.ч.	16658,2	10237,8	9617,4	-6420,4	-620,4	-38,54	-6,06
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковим зобов'язаннями	0	0	104,3	0	104,3	0,00	100,0
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	16503,5	10131,7	9452,1	-6371,8	-679,6	-38,61	-6,71
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками	154,7	106,1	61	-48,6	-45,1	-31,42	-42,51
Короткострокові пасиви (П2), всього у т.ч.	4231,9	10104,9	28141,4	5873	18036,5	138,78	178,49
Короткострокові кредити банків	0	3735	11411,5	3735	7676,5	100,0	205,53
Інші поточні зобов'язання	4231,9	6369,9	16729,9	2138	10360	50,52	162,64
Довгострокові пасиви (П3), всього	464,1	599,7	683,4	135,6	83,7	29,22	13,96
Постійні пасиви (П4) всього у т.ч.	20829,4	20593,5	20934,9	-235,9	341,4	-1,13	1,66
Зареєстрований (пайовий) капітал	20	20	20	0	0	0,00	0,00
Резервний капітал	112	112	112	0	0	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток	20697,4	20461,5	20802,9	-235,9	341,4	-1,14	1,67
Всього пасивів	42183,7	41535,9	59377,1	-647,80	17841,20	-1,54	42,95

Сума довгострокових пасивів (П3), які представлені іншими довгостроковими зобов'язаннями, за весь період дослідження також зростала: на 135,6 тис. грн або на 29,33% та на 83,7 тис. грн або на 13,96% відповідно на 31.12.2019 р.

Постійні пасиви (П4) не мали визначеної тенденції зміни. Так, на 31.12.2019 р. вони зменшилися на 235,9 тис. грн або на 1,13%, а на 31.12.2020 р. навпаки зросли на 341,4 тис. грн або на 1,66%, що повністю спричинено зміною нерозподіленого прибутку.

Динаміка структури джерел формування активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» за терміном їх погашення наведено у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

**Динаміка структури пасивів ТОВ «Inter Cars Ukraine»
за термінами погашення у 2018-2020 рр. (станом на кінець року)**

Показники	Питома вага, %			Абсолютний приріст по питомій вазі, в.п.	
	на 31.12. 2018 р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.	на 31.12. 2019р.	на 31.12. 2020р.
Найбільш термінові пасиви (П1), всього у т.ч.	39,49	24,65	16,20	-14,84	-8,45
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковим зобов'язаннями	0,00	0,00	0,18	0,00	0,18
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	39,12	24,39	15,92	-14,73	-8,47
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками	0,37	0,26	0,10	-0,11	-0,15
Короткострокові пасиви (П2), всього у т.ч.	10,03	24,33	47,39	14,30	23,07
Короткострокові кредити банків	0,00	8,99	19,22	8,99	10,23
Інші поточні зобов'язання	10,03	15,34	28,18	5,30	12,84
Довгострокові пасиви (П3), всього	1,10	1,44	1,15	0,34	-0,29
Постійні пасиви (П4), всього у т.ч.	49,38	49,58	35,26	0,20	-14,32
Зареєстрований (пайовий) капітал	0,05	0,05	0,03	0,00	-0,01
Резервний капітал	0,27	0,27	0,19	0,00	-0,08
Нерозподілений прибуток	49,07	49,26	35,04	0,20	-14,23
Всього пасивів	100,00	100,00	100,00	x	x

Таким чином, до 31.12.2019 р. в складі пасивів підприємства переважали постійні пасиви (П4), частка яких має тенденцію до зниження: від 49,38% на 31.12.2018 р. до 35,26% на 31.12.2020 р., що свідчить про зниження фінансової незалежності підприємства від позикового капіталу. Треба відзначити, що постійні пасиви практично повністю сформовано за рахунок нерозподіленого прибутку.

Відповідно, частка короткострокових пасивів (П2) зростає з 10,03% на 31.12.2018 р. до 47,39% на 31.12.2020 р. і на останню дату є найбільшою. Дана ситуація обумовлена як збільшенням частки інших поточних зобов'язань до 28,18%, так і зростанням короткострокових кредитів банків – до 19,22%.

Треба відзначити, позитивну тенденцію зменшення частки найбільш термінових пасивів (П1) на 14,84% та 8,45% відповідно на на 31.12.2019 р. та 31.12.2020 р., що практично повністю обумовлено значним зменшенням частки поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги (з 39,12% до 15,92%). Найменша частка пасивів протягом періоду, що аналізується, притаманна довгостроковим пасивам (П3) від 1,1% до 1,44%.

Враховуючи ступінь ліквідності оборотних активів, фінансовий стан досліджуваного підприємства може бути оцінений як на дату складання звітності, так і на довгострокову перспективу та короткострокову [42].

Оцінку ліквідності підприємства наведено у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

**Ліквідність балансу ТОВ «Inter Cars Ukraine» у 2018-2020 рр.
(станом на кінець року)**

на 31.12.2018	на 31.12.2019	на 31.12.2020
A1 < П1	A1 < П1	A1 < П1
A2 > П2	A2 > П2	A2 > П2
A3 > П3	A3 > П3	A3 > П3
A4 < П4	A4 < П4	A4 < П4
нормальний стан ліквідності Балансу	нормальний стан ліквідності Балансу	нормальний стан ліквідності Балансу

Таким чином, упродовж всього періоду дослідження підприємство має нормальний стан ліквідності балансу. Абсолютна ліквідність не досягається за рахунок нестачі абсолютно ліквідних активів – грошових коштів, що значною мірою спричинено недостатньою кількістю грошових коштів за рахунок високої частки дебіторської заборгованості, а також значною сумою найбільш термінових зобов'язань. В короткостроковій та довгостроковій перспективі фінансовий стан підприємства також оцінюється як нормальний.

Наступним етапом проведемо оцінку ефективності управління оборотними активами ТОВ «Inter Cars Ukraine» за допомогою показників ліквідності та платоспроможності (табл. 2.10).

Аналіз динаміки показників ліквідності та платоспроможності ТОВ «Inter Cars Ukraine» показав, що частка ліквідних активів на підприємстві є дуже високою: від 94% до 97%, спостерігається тенденція щодо зменшення цього показника, тобто протягом всього періоду дослідження підприємство є високо ліквідним.

Як було зазначено вище, така висока частка ліквідності активів пов'язана зі специфікою господарської діяльності. На 31.12.2020 р. підприємство забезпечено швидколіквідними активами на 29%, а готовими засобами платежу на 2% що є найменшими показниками за весь період діяльності, що аналізується, за рахунок значного зменшення грошових коштів.

Що стосується коефіцієнтів платоспроможності, то протягом всього періоду дослідження оборотні активи перевищують поточні зобов'язання та забезпечення практично в 2 рази на 31.12.2018 р. та в 1,5 рази на 31.12.2020 р., тобто показники досягають нормативного значення [1,5-2,0]. За рахунок грошових коштів та дебіторської заборгованості підприємство може погасити на 31.12.2020 р. 46% поточних зобов'язань та забезпечень, що нижче нормативного значення цього показника [0,60-1,0]. Причому спостерігається негативна тенденція щодо зменшення цього показника за досліджений період.

Таблиця 2.10

Динаміка показників ліквідності та платоспроможності ТОВ «Inter Cars Ukraine» у 2018-2020 рр. (станом на кінець року)

Показник	Фактично на:			Абсолютна зміна	
	на 31.12.2018	на 31.12.2019	на 31.12.2020	на 31.12. 2019	на 31.12. 2020
1. Сума ліквідних активів, тис. грн.	40684,7	40127,8	55996,4	-556,90	15868,60
2. Сума швидколіквідних активів, тис. грн.	18404,9	14738	17345,4	-3666,90	2607,40
3. Сума готових засобів платежу, тис. грн	2475,6	1622,1	1079,5	-853,50	-542,60
4. Коефіцієнт забезпеченості:					
4.1 ліквідними активами	0,96	0,97	0,94	0,00	-0,02
4.2 швидколіквідними активами	0,44	0,35	0,29	-0,08	-0,06
4.3 готовими засобами платежу	0,06	0,04	0,02	-0,02	-0,02
5. Коефіцієнти платоспроможності					
5.1 загальний коефіцієнт покриття	1,95	1,97	1,48	0,03	-0,49
5.2 проміжний коефіцієнт покриття	0,88	0,72	0,46	-0,16	-0,27
5.3 коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,12	0,08	0,03	-0,04	-0,05
6. Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	0,96	1,28	1,71	0,32	0,43
7. Частка власного оборотного капіталу у покритті запасів	1,12	1,28	2,19	0,17	0,91
8. Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами	0,48	0,48	0,31	0,00	-0,16
9. Коефіцієнт маневрування	0,46	0,46	0,30	0,00	-0,17

Така ситуація відбулася за рахунок значного перевищення темпу зростання поточних зобов'язань над темп росту швидко ліквідних активів (85,61% та 39,55% відповідно на 31.12.2020 р.). За рахунок грошових коштів підприємство може погасити на останню дату тільки 3% своїх поточних зобов'язань та забезпечень, тобто значення показника не досягає нормативного значення $[0,1-0,3]$ у двох останніх періодах, спостерігається негативне зменшення цього показника за рахунок зниження грошових коштів та зростання поточних зобов'язань та забезпечень. Якщо на 31.12.2018 р. за рахунок дебіторської заборгованості підприємств покривало 96% своєї кредиторської заборгованості, то за результатами діяльності в наступних роках дебіторська заборгованість перевищувала кредиторську в 1,28 та 1,71 рази (при нормативному значенні 1). Зростання дебіторської заборгованості в останньому періоді свідчить про значне розширення реалізації товарів у комерційний кредит та зниження частки грошових розрахунків, що є негативною тенденцією на підприємстві. В свою чергу, кредиторська заборгованість мала тенденцію до зменшення на 6420,4 тис. грн. або на 38,54% на 31.12.2019 р. та на 724,7 тис. грн. або на 7,08% на 31.12.2020 р.

Частка власного оборотного капіталу в загальному обсязі власних коштів на досліджуваному підприємстві є високою, не дивлячись на її зменшення з 46% на 31.12.2018 р. до 30% на 31.12.2020 р. за рахунок зменшення суми власного оборотного капіталу, що обумовлено значним зростанням необоротних активів (на 140,1% на останню дату). Але протягом всього періоду дослідження власний оборотний капітал в фінансуванні запасів зменшується з 89% на 31.12.2018 р. до 46% на 31.12.2020 р. як за рахунок зростання запасів, так і за рахунок зменшення власного оборотного капіталу.

Таким чином, можна зробити висновок, що не дивлячись на зниження показників в останньому періоді ТОВ «Inter Cars Ukraine», є достатньо ліквідним та платоспроможним.

Наступним етапом, для оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства доцільно розрахувати інтегральний показника ліквідності, методика обчислення якого наведена у Додатку Ж (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

**Результати розрахунку інтегрального показника ліквідності
ТОВ «Inter Cars Ukraine» у 2018-2020 рр. (станом на кінець року)**

Період	Розрахунок	Значення показника
31.12.2018	$(0,0056/0,2+0,8250/0,6+1,8651/1,0)$	3,27
31.12.2019	$(0,0077/0,2+0,8717/0,6+2,3160/1,0)$	3,81
31.12.2020	$(0,0098/0,2+2,2305/0,6+4,7531/1,0)$	8,51

Таким чином, не дивлячись на дуже низьке значення коефіцієнта абсолютної платоспроможності, інтегральний показник перевищує своє мінімальне нормативне значення ($>3,0$) протягом всього періоду дослідження. Крім того, спостерігається позитивна тенденція до збільшення інтегрального показника ліквідності за рахунок зростання коефіцієнтів проміжної та загальної платоспроможності. За результатами розрахунку можна зробити висновок щодо достатнього рівня всіх складових його ознак.

Визначимо загальний показник платоспроможності підприємства (табл. 2.12).

Отже, збільшення загального показника платоспроможності підприємства щодо всіх зовнішніх зобов'язань свідчить про достатньо високі перспективи, які має підприємство щодо погашення усіх своїх боргів по залучених фінансових ресурсах, але зменшення показника на 31.12.2020 р. говорить про необхідність розробки відповідних заходів щодо підвищення ліквідності активів та збільшення терміну погашення заборгованості підприємства. Тобто за рахунок залучення активів відповідного рівня ліквідності підприємство зможе погасити тільки 87% зобов'язань відповідного терміну погашення.

Таблиця 2.12

**Результати розрахунку загального показника платоспроможності
ТОВ «Inter Cars Ukraine» у 2018-2020 рр. (станом на кінець року)**

Період	Розрахунок	Значення показника
31.12.2018	$(2475,6 + 0,5 \times 15929,3 + 0,3 \times 22279,8) /$ $(16658,2 + 0,5 \times 4231,9 + 0,3 \times 464,1)$	0,91
31.12.2019	$(1622,1 + 0,5 \times 13115,9 + 0,3 \times 25389,8) /$ $(10237,8 + 0,5 \times 10104,9 + 0,3 \times 599,7)$	1,02
31.12.2020	$(1079,5 + 0,5 \times 16265,9 + 0,3 \times 38651) /$ $(9617,4 + 0,5 \times 28141,4 + 0,3 \times 683,4)$	0,87

Наступним етапом оцінки ефективності управління оборотними активами підприємства є розрахунок їх рентабельності та оборотності (табл. 2.13).

Методика розрахунку даних показників наведена у Додатку Д.

Таким чином, збільшення показників рентабельності оборотних активів протягом всього періоду, що аналізується, свідчить про підвищення ефективності управління оборотними активами. Так, у 2020 році кожна гривня, що вкладена в оборотні активи забезпечує отримання 1,06 копійок прибутку до оподаткування (більше ніж у попередньому періоді на 0,53 коп) та 0,71 коп. чистого прибутку (більше ніж у попередньому періоді на 0,31 коп). Але не дивлячись на позитивну тенденцію зростання показника, рентабельність оборотних активів є низькою.

Оборотність оборотних активів навпаки має негативну тенденцію до зменшення: так у складі чистого доходу від реалізації оборотні активи здійснили у 2020 році 1,16 обороти, що на 0,02 обороти менше ніж у 2019 році, тобто період обороту складає 315 днів.

Таблиця 2.13

Динаміка показників рентабельності та оборотності оборотних активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» у 2018-2020 рр.

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Абсолютна зміна	
				2019/ 2018	2020/ 2019
1. Середній обсяг оборотних активів, тис.грн.	36218,5	40406,25	48062,1	4187,75	7655,85
2. Середній обсяг дебіторської заборгованості, тис.грн.	15873,25	14522,6	14690,9	-1350,65	168,3
3. Середній обсяг запасів, тис.грн.	18286,3	23135,35	31579,35	4849,05	8444
4. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	51398,6	47441,4	55541,9	-3957,2	8100,5
5. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	42618,6	39578,5	43170,8	-3040,1	3592,3
6. Прибуток до оподаткування, тис.грн.	109	216,3	511,4	107,3	295,1
7. Чистий прибуток, тис.грн.	55	161,3	341,4	106,3	180,1
8. Рентабельність оборотних активів за прибутком до оподаткування, % (п.6/п.1*100%)	0,30	0,54	1,06	0,23	0,53
9. Рентабельність оборотних активів за чистим прибутком, % (п.7/п.1*100%)	0,15	0,40	0,71	0,25	0,31
10. Оборотність оборотних активів, рази (п.4/п.1)	1,42	1,17	1,16	-0,25	-0,02
11. Оборотність запасів, рази (п.5/п.3)	2,33	1,71	1,37	-0,62	-0,34
12. Оборотність дебіторської заборгованості, рази (п.4/п.2)	3,24	3,27	3,78	0,03	0,51

Запаси у складі собівартості реалізованої продукції здійснили у 2020 році 1,37 обороти, що на 0,34 обороти менше ніж у 2019 році, тобто період обороту складає 266 днів. Оборотність дебіторської заборгованості навпаки має позитивну тенденцію до зростання: так у складі чистого доходу від реалізації дебіторська заборгованість здійснила у 2020 році 3,78 обороти, що на 0,51 обороти менше ніж у 2019 році, тобто період обороту складає 97 днів. Вплив факторів на основні показники ефективності управління оборотними активами буде розглянуто у наступному розділі роботи. Таким чином, потягом всього періоду дослідження підприємство має нормальний стан ліквідності балансу. В короткостроковій та довгостроковій перспективі фінансовий стан підприємства також оцінюється як нормальний. Не дивлячись на зниження показників ліквідним та платоспроможним в останньому періоді підприємство є достатньо платоспроможним, про що свідчать і розрахований інтегральний показник ліквідності, а також загальний показник платоспроможності. Збільшення показників рентабельності та оборотності оборотних активів вказує на підвищення ефективності управління оборотними активами на ТОВ «Inter Cars Ukraine».

2.3. Оцінка факторів впливу на ефективність управління оборотними активами ТОВ «Inter Cars Ukraine»

Важливим етапом аналізу управління оборотними активами підприємства є кількісна оцінка впливу факторів на показники ефективності управління оборотними активами.

Проведемо факторний аналіз зміни загального коефіцієнта покриття підприємства (табл. 2.14).

$$КПз_{2019} = 40406,25 / 20616,45 = 1,96$$

$$КПз' = 48062 / 20616,45 = 2,33$$

$$КПз_{2020} = 48062/29050,75 = 1,65$$

$$\Delta КПз(ОАс) = 2,33 - 1,96 = 0,37$$

$$\Delta КПз(ПЗс) = 1,65 - 2,33 = -0,68$$

Таблиця 2.14

Факторний аналіз загального коефіцієнта покриття ТОВ «Inter Cars Ukraine» за 2019-2020 рр.

Показники	2019р	2020р	Абсолютний приріст
Загальний коефіцієнт покриття (КПз)	1,96	1,65	-0,31
Оборотні активи (ОАс), тис.грн.	40406,25	48062,1	7655,85
Поточні зобов'язання (ПЗс), тис.грн.	20616,45	29050,75	8434,4
Вплив на зміну загального коефіцієнта покриття зміни:			
- обсягу оборотних активів			0,37
- обсягу поточних зобов'язань			-0,68

$$КЗвок_{2019} = 14784,1/40406,25 = 0,37$$

$$КЗвок' = 18369,8/40406,25 = 0,45$$

$$КЗвок_{2020} = 48062,1/40406,25 = 0,38$$

$$\Delta КЗвок(ВОК) = 0,45 - 0,37 = 0,08$$

$$\Delta КЗвок(ОА) = 0,38 - 0,45 = -0,07$$

Таким чином, збільшення оборотних активів у 2020 р. на 7655,85 тис.грн. спричинило зростання загального коефіцієнта покриття на 0,37 (позитивний вплив), а збільшення поточних зобов'язань на 8434,4 тис.грн. обумовило зменшення загального коефіцієнта покриття на 0,68 (негативний вплив). Але не зважаючи на зменшення досліджуваного показника на 0,31, він знаходиться в межах норми.

Проведемо факторний аналіз зміни коефіцієнта забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами (табл. 2.15).

Таблиця 2.15

**Факторний аналіз коефіцієнта забезпеченості оборотних активів
власними оборотними коштами ТОВ «Inter Cars Ukraine»
за 2019-2020 рр.**

Показник	2019р	2020р	Абсолютний приріст
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами (КЗвок)	0,37	0,38	0,01
Власний оборотний капітал (ВОК), тис.грн.	14784,1	18369,8	3585,7
Оборотні активи (ОА), тис.грн.	40406,25	48062,1	7655,85
Вплив на зміну коефіцієнта забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами зміни:			
- обсягу власного оборотного капіталу			0,08
- обсягу оборотних активів			-0,07

Таким чином, збільшення власного оборотного капіталу у 2020 р. на 3585,7 тис.грн. спричинило зростання коефіцієнта забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами на 0,08 (позитивний вплив), а збільшення оборотних активів на 7655,85 тис.грн обумовило зменшення коефіцієнта забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами на 0,07 (негативний вплив). Але не зважаючи на зменшення досліджуваного показника на 0,01 він знаходиться в межах норми.

Проведемо факторний аналіз зміни рентабельності оборотних активів за чистим прибутком (табл. 2.16).

$$P_{oa_{2019}} = 161,3 / 40406,25 * 100\% = 0,40\%$$

$$P_{oa'} = 341,4 / 40406,25 * 100\% = 0,85\%$$

$$P_{oa_{2020}} = 341,4 / 48062,1 * 100\% = 0,71\%$$

$$\Delta P_{oa(ЧП)} = 0,85\% - 0,40\% = 0,45\%$$

$$\Delta P_{oa(ОА)} = 0,71\% - 0,85\% = -0,14\%$$

Таким чином, за рахунок збільшення у 2020 році чистого прибутку підприємства на 180,1 тис.грн. рентабельність його оборотних активів зростає на 0,45 в.п. (позитивний вплив), а збільшення середньої суми оборотних

активів підприємства на 765,85 тис.грн. обумовило зменшення рентабельності його оборотних активів на 0,14 в.п. Відповідно, сам показник з урахуванням впливу цих двох факторів у 2020 році збільшився на 0,31 в.п.

Таблиця 2.16

Факторний аналіз рентабельності оборотних активів за чистим прибутком ТОВ «Inter Cars Ukraine» за 2019-2020 рр.

Показник	2019р	2020р	Абсолютний приріст
Рентабельність оборотних активів за чистим прибутком (Роа), %	0,40	0,71	0,31
Чистий прибуток (ЧП), тис.грн.	161,3	341,4	180,1
Оборотні активи (ОА), тис.грн.	40406,25	48062,1	7655,85
Вплив на зміну рентабельності оборотних активів зміни:			
- обсягу чистого прибутку, в.п.			0,45
- обсягу оборотних активів, в.п.			-0,14

Проведемо факторний аналіз зміни оборотності оборотних активів (табл. 2.17).

Таблиця 2.17

Факторний аналіз оборотності оборотних активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» за 2019-2020 рр.

Показник	2019р	2020р	Абсолютний приріст
Оборотність оборотних активів (Ооа), рази	1,17	1,16	-0,01
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (ЧДР), тис.грн.	47441,4	55541,9	8100,5
Оборотні активи (ОА), тис. грн	40406,25	48062,1	7655,85
Вплив на зміну оборотності оборотних активів зміни:			
- обсягу чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), рази			0,2
- обсягу оборотних активів, рази			-0,21

$$O_{oa2019} = 47441,4 / 40406,2 = 1,17$$

$$O_{oa}' = 55541,9 / 40406,2 = 1,37$$

$$Ooa_{2020} = 55541,9/48062,1 = 1,16$$

$$\Delta Ooa(\text{ЧДР}) = 1,37 - 1,17 = 0,2$$

$$\Delta Ooa(\text{ОА}) = 1,16 - 1,37 = -0,21$$

Таким чином, за рахунок зростання чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 8100,5 тис.грн. у 2020 році оборотність оборотних активів збільшилася на 0,2 рази (позитивний вплив), а зростання оборотних активів підприємства на 7655,85 тис.грн. обумовило зменшення їх оборотності на 0,21 рази (негативний вплив). Відповідно, сам показник з урахуванням впливу цих двох факторів у 2020 році зменшився на 0,01 рази.

Проведемо узагальнюючий факторний аналіз на підставі моделі «Дюпон-каскад» для оборотних активів. Відповідно до даної моделі рентабельність оборотних активів є добутком рентабельності реалізації та коефіцієнта оборотності оборотних активів (табл. 2.18).

Таблиця 2.18

Факторний аналіз рентабельності оборотних активів (за моделлю «Дюпон-каскад») ТОВ «Inter Cars Ukraine» за 2019-2020 рр.

Показник	2019р	2020р	Абсолютний приріст
Рентабельність оборотних активів за чистим прибутком (Роа), %	0,40	0,71	0,31
Рентабельність реалізації за чистим прибутком (Рр), %	0,34	0,61	0,27
Коефіцієнт оборотності оборотних активів (Ооа), рази	1,17	1,16	-0,01
Вплив на зміну рентабельність оборотних активів зміни:			
- рентабельності реалізації			0,3159
- коефіцієнта оборотності оборотних активів			-0,0061

$$Роа_{2019} = 0,34 * 1,17 = 0,3978$$

$$Роа' = 0,61 * 1,17 = 0,7137$$

$$Роа_{2020} = 0,61 * 1,16 = 0,7076$$

$$\Delta Роа(Рр) = 0,7137 - 0,3978 = 0,3159 \%$$

$$\Delta Роа(Ооа) = 0,7076 - 0,7137 = -0,0061\%$$

Таким чином, зростання рентабельності реалізації у 2020 р. на 0,27 в.п. спричинило зростання рентабельності оборотних активів на 0,3159 в.п., (позитивний вплив), а зменшення коефіцієнта оборотності оборотних активів на 0,01 рази обумовило зменшення рентабельності оборотних активів на 0,0061 в.п. (негативний вплив).

Результати проведеного факторного аналізу обумовлюють необхідність розробки відповідних управлінських рішень, направлених на підвищення ефективності управління оборотними активами ТОВ «Inter Cars Ukraine».

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ТОВ «INTER CARS UKRAINE»

У сучасних умовах жорсткої конкуренції на ринку та обмеженнях, що спричинені пандемією COVID-19, актуальним є підвищенні ефективності управління оборотним активами, як найбільш ліквідною частиною майна, що забезпечує отримання підприємством доходу та прибутку.

Як показали проведені дослідження, в структурі оборотних активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» переважає частка запасів, яка протягом досліджуваного періоду має тенденцію до збільшення з 53,16% на 31.12.2018 р. до 68,78% на 31.12.2020 р. і їх обсяг досягає 38514,6 тис. грн. Така значна питома вага запасів обумовлена специфікою діяльності підприємства, а саме реалізацію запасних частин до легкових та вантажних автомобілів, яка здійснюється як офлайн через мережу філій та СТО, так і через офіційний інтернет-магазин автомобільних запчастин та аксесуарів — Inter Cars Web Shop. На сьогоднішній день ТОВ «Inter Cars Ukraine» має більш ніж 800000 одиниць товарів в асортименті 350 різних брендів. Відповідно, найважливішим напрямком підвищення ефективності управління оборотними активами є оптимізація запасів, яку доцільно здійснювати за відповідними процедурами їх просування (рис. 3.1).

Дослідження діючої практики ТОВ «Inter Cars Ukraine» свідчить, що доцільним є скорочення запасів відповідно до встановлених лімітів. Це дозволить скоротити їх на 5% від балансової вартості запасів, тобто на 1900 грн ($37999,3 \cdot 5\%$). Крім того, реалізація неходових та залежалих товарів (приблизно 1,5% від балансової вартості запасів) на підставі надання цінової знижки забезпечить додаткове отримання 570 тис. грн ($37999,3 \cdot 1,5\%$). Тобто додаткова сума грошових коштів, яка надійде на підприємство, буде дорівнювати 2470 тис. грн. Також ефектом від даних заходів буде звільнення складських приміщень для закупівлі товарів з підвищеним попитом.

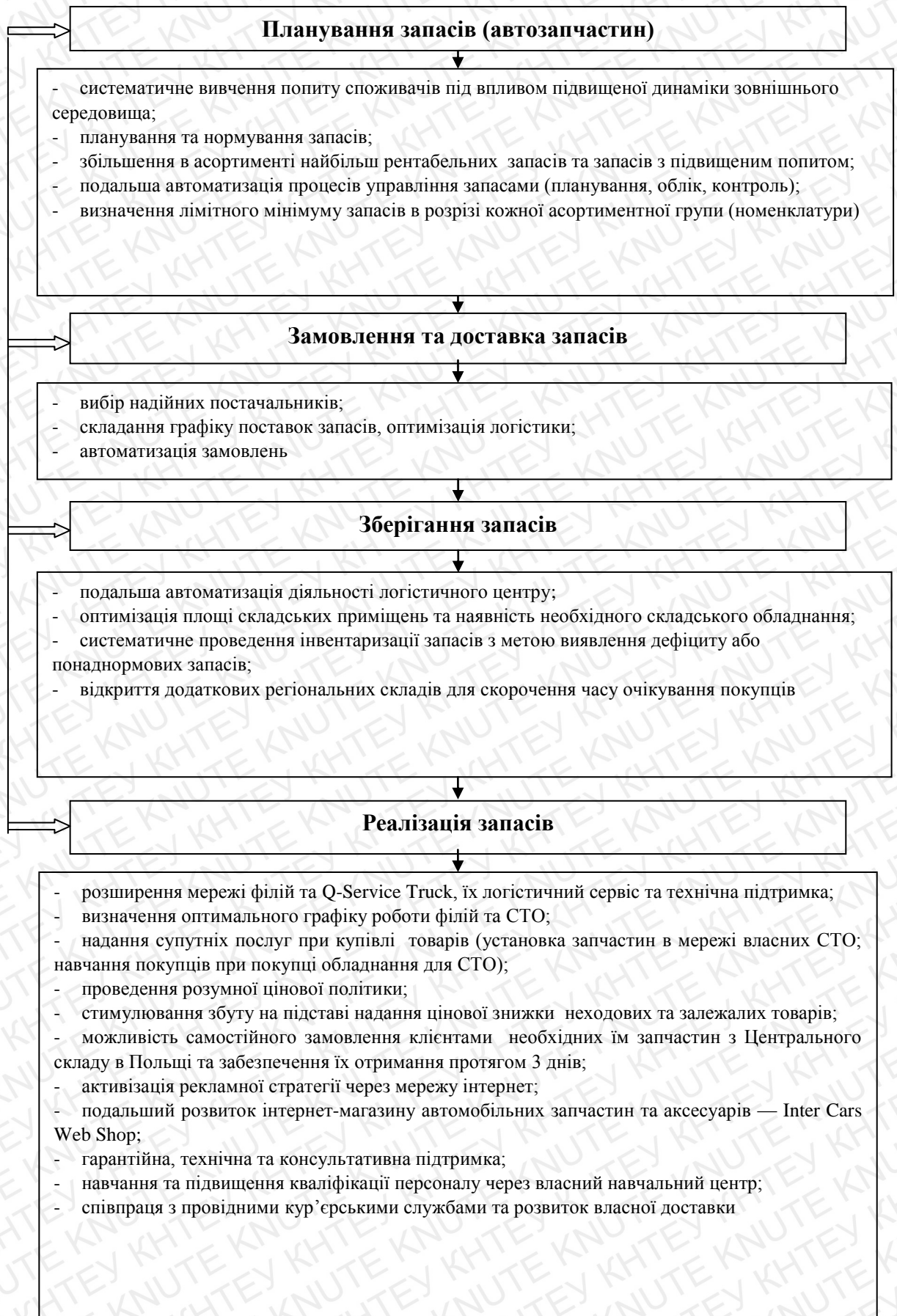

Рис. 3.1. Організаційна модель підвищення ефективності управління запасами ТОВ «Inter Cars Ukraine»

Другим елементом за часткою в оборотних активах ТОВ «Inter Cars Ukraine», як показав проведений аналіз, є дебіторська заборгованість, яка має тенденцію до зниження з 39,1% на 31.12.2018 р. до 29,05% на 31.12.2020 р., а її осяг складає 16265,9 тис. грн, у тому числі 78% припадає на товарну дебіторську заборгованість.

Незважаючи на значні обсяги дебіторської заборгованості, на нашу думку, надання відстрочки платежу споживачам є доцільним, адже за рахунок цього збільшується обсяг реалізації, а разом з тим і прибуток (для стимулювання збуту в умовах високої конкуренції). Але термін відстрочки потрібно скорочувати. Як показали проведені дослідження, середній період надання відстрочки на оплату робіт та послуг складає в середньому 32 дня, що зменшує вхідні грошові потоки та збільшує ризик щодо своєчасної інкасації даної заборгованості. Відповідно, важним напрямком підвищення ефективності управління оборотними активами є оптимізація дебіторської заборгованості, яку доцільно здійснювати за наступними етапами (рис. 3.2).

Враховуючи наведені рекомендації на підприємстві можливим є скорочення планової дебіторської заборгованості на 10-15%.

Для планування суми оборотних активів та визначення ефективності управління ними спрогнозуємо зміну чистого доходу від реалізації ТОВ «Inter Cars Ukraine» за допомогою методу стандартного розподілу вірогідностей [38]:

$$\text{ЧДР}_{\text{пл}} = (O + 4 \cdot V + П) / 6 \quad (3.1)$$

де O – оптимістичний прогноз;

V – найбільш вірогідний прогноз;

Π – песимістичний прогноз;

4,6 – стала величина

Рис. 3.2. Організаційна модель підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю ТОВ «Inter Cars Ukraine»

Прогнозні значення приросту чистого доходу від реалізації знайдемо за методом експертних оцінок, використавши опитування топ-менеджменту досліджуваного підприємства. Отримані дані наведено у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Результати експертного опитування щодо зростання чистого доходу від реалізації ТОВ «Inter Cars Ukraine» у 2021 році

Показник	Експерти				
	1	2	3	4	5
Темп приросту чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), %	10	12	16	15	8

Величини даного прогнозу необхідно перевірити на надійність і типовість, для чого визначимо середньоквадратичне відхилення, що характеризує розсіювання думок окремих експертів відносно середнього значення за наступною формулою:

$$\alpha = \sqrt{\frac{\sum (O_i - O_{\text{ндо}})^2}{n}}; \quad (3.2)$$

Знаходимо середнє арифметичне прогнозних значень приросту чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (Тпр):

$$T_{\text{прсер}} = (10+12+16+15+8)/5 = 12,2\%$$

Тоді середнє квадратичне відхилення буде дорівнювати:

$$\alpha = \sqrt{\frac{44,76}{5}} = 2,99\%$$

Визначаємо коефіцієнт варіації, який характеризує однорідність сукупності думок експертів:

$$w = \frac{a}{O_c} \times 100\% \quad (3.4)$$

де a – середньоквадратичне відхилення;

O_c – середньоарифметична величина.

Для ТОВ «Inter Cars Ukraine» показник становитиме:

$$w = \frac{2,99}{12,2} \times 100\% = 24,5\%$$

Розрахункове значення коефіцієнта варіації $\omega < 30\%$, отже сукупність думок експертів є достатньо однорідною.

Найбільш вірогідний приріст обсягу чистого доходу від реалізації підприємства визначаємо за методом медіан і приймаємо на рівні 12% як середнє значення ряду, песимістичний (найменший) приріст (П) – 8%, оптимістичний (найбільший) (О) – 16%.

Розраховуємо прогнозні значення збільшення обсягів чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ТОВ «Inter Cars Ukraine» на 2021 рік:

$$\Delta\text{ЧДРпл} = (8 + 4 \cdot 12 + 16) / 6 = 12\%$$

Отже, очікуване зростання чистого доходу від реалізації в плановому періоді складе 12%. В 2020 р. чистий дохід на підприємстві склав 55541,9 тис. грн., відповідно в плановому періоді даний показник буде дорівнювати:

$$\text{ЧДРпл} = 55541,9 \cdot 1,12 = 62206,9 \text{ тис. грн.}$$

Інші операційні доходи підприємства планується збільшити на 632,4 тис. грн. за рахунок надання приміщення складу в операційну оренду (52700 грн*12 місяців). Відповідно, сума за цією статтею в плановому періоді становитиме 7668,3 тис. грн. Отримання інших доходів плануємо на рівні передпланового періоду – 5,5 тис. грн.

Що стосується планування собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), то для визначення її суми у плановому періоді беремо звітне значення рівня собівартості в чистому доході від реалізації за 2020 рік, як найбільш приближене до планового періоду: 77,73%, тоді величина собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) у плановому періоді буде дорівнювати 48351,3 тис. грн (62206,9*0,7773).

Інші витрати з урахуванням тенденції, що склалася у попередніх роках, планується збільшити на 11%, тобто сума за даною статтею складатиме 20566,6 тис. грн. Здійснення інших витрат не планується.

Враховуючи вищенаведене, розробимо план доходів та витрат ТОВ «Inter Cars Ukraine» у плановому періоді (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

План доходів та витрат ТОВ «Inter Cars Ukraine» на 2021 рік

Стаття	Перед-плановий період (2020р), тис.грн.	Плановий період (2021р), тис.грн.	Абсолютний приріст, тис.грн.	Темп приросту, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	55541,9	62206,9	6665,0	12,0
Інші операційні доходи	7035,9	7668,3	632,4	9,0
Інші доходи	5,5	5,5	0,0	0,0
<i>Разом доходи</i>	<i>62583,3</i>	<i>69880,7</i>	<i>7297,4</i>	<i>11,7</i>
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) , тис. грн.	43170,8	48351,3	5180,5	12,0
Інші операційні витрати	18518,1	20566,6	2048,5	11,0
Інші витрати	383,0	0,0	-383,0	-100,0
<i>Разом витрати</i>	<i>62071,9</i>	<i>68917,9</i>	<i>6846,0</i>	<i>11,0</i>
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	511,4	962,8	451,4	88,3
Податок на прибуток	170,0	173,3	3,3	1,9
Чистий прибуток	341,4	789,5	448,1	131,2

Таким чином, чистий прибуток ТОВ «Inter Cars Ukraine» збільшиться у плановому періоді на 448,1 тис. грн. або на 131,2%.

Обґрунтування планового обсягу оборотних активів підприємства здійснюється, враховуючи обсяги діяльності підприємства. Це забезпечується завдяки використанню періоду обороту за окремими статтями оборотних активів.

Базова формула для розрахунку планового обсягу оборотних активів на основі періоду обороту [5]:

$$OA_{i_{пл}} = PO_{i_3} \cdot OD_{одн_{пл}}, \quad (3.4)$$

де $OA_{i_{пл}}$ — i -та стаття оборотних активів у плановому періоді, тис.грн;

PO_{i_3} — період обороту i -ї статті оборотних активів у звітному періоді, дні;

$ОДодн_{пл}$ — одноденний обсяг діяльності у плановому періоді, тис.грн.

Проміжні результати розрахунків періодів обороту окремих складових оборотних активів у звітному періоді представлено в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Період обороту оборотних активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» у 2020 р.

Показники	Період обороту у звітному році, дні
Запаси	266,4
Дебіторська заборгованість	96,6
Гроші та їх еквіваленти	8,9
Інші оборотні активи	2,90

На основі розрахованих періодів обороту визначимо обсяг оборотних активів на плановий період. Відповідно до розроблених вище рекомендацій щодо оптимізації складу та обсягу оборотних активів суму планових запасів зменшимо на 2470 тис. грн., планову дебіторську заборгованість – на 10%, а грошові кошти збільшимо на дану суму (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

**Результати розрахунку планових обсягів оборотних активів»
ТОВ «Inter Cars Ukraine» на 31.12.2021р.**

Складові оборотних активів	Обсяг, тис.грн.
Запаси	34609,1-2470= 32139,1
Дебіторська заборгованість	16463,5-1646,3=14817,2
Гроші та їх еквіваленти	1516,8+4116,3=5633,1
Інші оборотні активи	494,2
Всього оборотних активів	53083,6

Таким чином, оборотні активи планується збільшити на 5021,5 тис. грн або на 10,4%. Фінансування даного зростання можливе за рахунок збільшення власного оборотного капіталу досліджуваного підприємства.

Результати розрахунку основних показників ефективності управління оборотними активами ТОВ «Inter Cars Ukraine» у плановому періоді представлено в табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Показники ефективності управління оборотними активами ТОВ «Inter Cars Ukraine» у 2021 році

Показник	Звітний період (2020р)	Плановий період (2021р)	Абсолютний приріст
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	55541,9	62206,9	6665,0
Чистий прибуток, тис. грн.	341,4	789,5	448,1
Середня сума оборотних активів, тис. грн .	48062,1	53083,6	5021,5
Оборотність оборотних активів, рази	1,16	1,17	0,02
Рентабельність оборотних активів, %	0,71	1,49	0,78
Період обороту запасів, дні	266,4	250,0	-16,4
Період обороту дебіторської заборгованості, дні	96,6	87,0	-9,6
Тривалість операційного циклу, дні	363,0	337,0	-26,0

Таким чином, показники оборотності і рентабельності оборотних активів ТОВ «Inter Cars Ukraine» у плановому періоді мають позитивну тенденцію до зростання, що свідчить про ефективність розроблених заходів. Так, оборотні активи будуть здійснювати 1,17 обороти, що на 0,02 обороти більше ніж у передплановому періоді; кожна гривня оборотних активів буде генерувати 1,49 коп. чистого прибутку, що на 0,78 коп. більше ніж у передплановому періоді; період з моменту вкладання коштів у запаси до отримання доходу від продажу автозапчастин та аксесуарів складатиме 337 дні, що на 26 днів менше ніж у передплановому періоді.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Управління оборотними активами підприємства направлено на формування необхідного обсягу та складу оборотних активів та їх ефективне використання для отримання економічних вигід шляхом забезпечення ліквідності, платоспроможності, прибутковості та інвестиційної привабливості для підвищення ринкової вартості суб'єкта господарювання. Процес управління оборотними активами передбачає визначення основних складових: управління запасами, управління дебіторською заборгованістю, управління грошовими потоками та управління поточними фінансовими інвестиціями.

Досліджена діюча практика управління оборотними активами ТОВ «Inter Cars Ukraine». Встановлено, що на кінець періоду дослідження активи підприємства мають тенденцію до значного зростання як за рахунок збільшення необоротних активів, так і оборотних активів. Активи підприємства практично повністю сформовано за рахунок оборотних активів, що обумовлено специфікою діяльності підприємства. Зростання загальної суми оборотних активів відбулося за рахунок значного збільшення суми запасів на та дебіторської заборгованості. Зростання запасів обумовлено збільшенням брендів, номенклатури та асортименту автозапчастин до легкових і вантажних автомобілів, інструменту та обладнання для автосервісу відповідно до потреб ринку. Збільшення товарної дебіторської заборгованості та зменшення грошових коштів на підприємстві обумовлено ростом обсягу кредитування мережі СТО та зменшенням частки реалізації їм товарів безпосередньо в грошовій формі.

Протягом всього періоду дослідження підприємство має нормальний стан ліквідності балансу. Абсолютна ліквідність не досягається за рахунок нестачі абсолютно ліквідних активів – грошових коштів, що значною мірою спричинено недостатньою кількістю грошових коштів за рахунок високої частки дебіторської заборгованості, а також значною сумою найбільш

термінових зобов'язань. В короткостроковій та довгостроковій перспективі фінансовий стан підприємства також оцінюється як нормальний. Не дивлячись на зниження показників ліквідним та платоспроможним в останньому періоді підприємство є достатньо платоспроможним, про що свідчать і розрахований інтегральний показник ліквідності, а також загальний показник платоспроможності. Збільшення показників рентабельності та оборотності оборотних активів вказує на підвищення ефективності управління оборотними активами. Визначені фактори, які мають позитивний чи негативний вплив на різні показники ефективності управління оборотними активами.

Розроблено напрямки підвищення ефективності управління оборотними активами ТОВ «Inter Cars Ukraine». На підставі розробки організаційної моделі підвищення ефективності управління запасами запропоновано їх скорочення відповідно до встановлених лімітів, це дозволить скоротити їх на 5%, тобто на 1900 грн. Крім того, реалізація неходових та залежалих товарів на підставі надання цінової знижки забезпечить додаткове отримання 570 тис. грн. Відповідно, додаткова сума грошових коштів, яке надійде на підприємство, буде дорівнювати 2470 тис. грн. Також ефектом від даних заходів буде звільнення складських приміщень для закупівлі товарів з підвищеним попитом. Запропоновано заходи щодо оптимізації дебіторської заборгованості ТОВ «Inter Cars Ukraine», що дозволить скоротити її суму на 10-15%. З урахуванням наведених заходів здійснено планування складових оборотних активів та їх загальної суми. В результаті планування доходів, витрат та фінансових результатів підприємства встановлено, що чистий прибуток підприємства збільшиться у плановому періоді на 448,1 тис. грн або на 131,2%.

Розраховані показники оборотності та рентабельності оборотних активів, тривалість операційного циклу у плановому періоді мають позитивну тенденцію зміни, що свідчить про ефективність розроблених заходів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аранчай В.І., Чумак В.Д., Бражник Л.В. Фінанси підприємств : навч. посіб. / 2-ге вид., розшир. та доповн. Полтава : РВ ПДАА, 2018. 50 с.
2. Байгушев В. В. Управління бізнес-системами гнучких об'єднань корпоративних структур на основі оборотних активів. *Причорноморські економічні студії*, 2020. Вип. 54. С. 232-240. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2020_54_37
3. Берг ван ден Гербен. 25 ключових моделей управління / пер. з англ. Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2020. 208 с.
4. Бланк І., Стратійчук В. Стратегічна карта управління оборотними активами підприємства торгівлі. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*, 2021. № 2. С. 53-66.
5. Бланк І.О., Ситник Г.В., Андрієць В.С. Управління фінансами підприємств : підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 792 с.
6. Боднарюк В. А. Концептуальні підходи до управління прибутком торговельних підприємств. *Науковий вісник НЛТУ України*, 2017. Вип. 22.4. С. 169-175. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvnltu_2012_22.4_31.pdf.
7. Бойчик І.М. Економіка підприємств : підручник. Вид.2-е, доп., перероб. К.: Атіка, 2007. 528 с.
8. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту : підручник. Пер. з англ. К.: Молодь, 1997. – 1000 с.
9. Бровко Л. І., Юрченко А.А., Королькова Т.В. Оптимізація оборотних активів та їх вплив на діяльність підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*, 2021. № 2. С. 16-22.
10. Волошина С. В., Костакова Л.Д. Методичні підходи до оцінювання стратегії управління оборотними активами підприємства. *Торгівля і ринок України*, 2020. № 1. С. 78-87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tiru2020_1_11.

11. Гаватюк Л.С., Дармограй Н.В., Хімійчук Г.М. Прибутковість українських підприємств: реалії сьогодення. *Молодий вчений*, 2016. № 1 (28). С. 40–43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_1%281%29__11.

12. Гаврилко Т.О., Прокопенко Н.В. Якісні інноваційні рішення як умова прибуткової діяльності підприємств в конкурентному середовищі. *Гроші, фінанси і кредит*, 2020. Вип. 49. С. 151-147. URL: http://bses.in.ua/journals/2020/49_2020/27.pdf.

13. Ганін В. І., Ганін В.І., Філатова М.М. Контроль та аналіз оборотних активів підприємства та шляхи їх досконалення. *Молодий вчений*, 2019. № 11(1). С. 119-123. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_11\(1\)__29](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_11(1)__29).

Це джерело не пронумеровано. Його номер 14 Степанюк О. С. Сучасна система інформаційного забезпечення управління оборотними активами підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*, 2019. № 3. С. 172-179. URL: Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2019_3_38.

14. Голубев А. К. Економіка підприємства: навч. посіб. для студ. бакалавр. підготов. навч.-наук. ін-ту "Комп'ютерних технологій, автоматизації та логістики" ОНАЗ ім. О. С. Попова за напрямом 6.050202 – Автоматизація і комп'ютерно-інтегровані технології. Одес. нац. акад. зв'язку ім. О. С. Попова, Каф. економіки п-ва і корпор. упр. Одеса : ОНАЗ, 2013. – 198 с.

15. Господарський кодекс України № 436 – IV від 16.01.2003. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/436-15>.

16. Гринюк І. Економічна сутність оборотних активів та їх типологія. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, 2016. №4. С. 64-74.

17. Дем'яненко Т.І. Управління прибутком і рентабельністю промислових підприємств та напрями його вдосконалення. *Науковий вісник Міжнародного*

гуманітарного університету, 2020. №7. С.32-38. URL: <http://www.vestnik-ekonom.mgu.od.ua/journal/2020/41-2020/7.pdf>.

18. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

19. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

20. Іванов В.К. Сутність платоспроможності промислового підприємства / *Вісник економічної науки України*, 2009. № 2 (16). С. 41– 44.

21. Крушинська А.В. Економічне обґрунтування сценаріїв підвищення прибутковості та інвестиційної привабливості підприємства на основі використання операційного важеля. *Університетські наукові записки*, 2020. Том 19, №2. С. 77-89. URL:unz.univer.km.ua.

22. Купріна Н. М., Ступницька Н.М., Баранюк Х.О. Оборотні активи в системі управління підприємства: сучасні аспекти обліку, аналізу та аудиту. *Економіка харчової промисловості*, 2021. Т. 13, Вип. 2. С. 50-57. - URL: Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2021_13_2_8

23. Лазебник Л.Л. забезпечення прибутковості підприємства в умовах посилення конкуренції на прикладі компанії «Кернел». *Економічний вісник*. 2020. №2. С. 182-192. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evngu_2020_2_22.

24. Маринович О. О., Шухманн В.А. Основні стратегії фінансування оборотних активів підприємства. *Ефективна економіка*, 2019. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_1_49.

25. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України №433 від 28.03.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv>.

26. Мордань Є. Ю., Сумченко А.О. Методичний підхід до побудови системи управління оборотними активами підприємства. *Вісник Сумського державного університету. Серія : Економіка*, 2019. № 4. С. 24-34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSU_ekon_2019_4_5.

27. Нагаєва Г. О. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних активів у сільському господарстві. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*, 2020. № 1. С. 22-27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apie_2020_1_6

28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Наказ Міністерства фінансів України №73 від 07.02.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

29. П(С)БО 9 «Запаси». Наказ Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 року № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>

30. П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Наказ Міністерства фінансів України від 08 жовтня 1999 року № 237. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>.

31. П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції». Наказ Міністерства фінансів України від 26 квітня 2000 р. № 91. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>.

32. П(С)БО 17 «Податок на прибуток». Наказ Міністерства фінансів України №353 від 28.12.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>.

33. Павлюк І.О. Управління прибутком підприємства в умовах сьогодення. *Вісник Хмельницького національного університету*, 2020. №1. С. 84-88. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/01/18.pdf>.

34. Патарідзе-Вишинська М.В. Визначення та облік фінансового результату: вітчизняний і зарубіжний досвід. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2016. № 2. С. 25–37.

35. Погріщук Б.В., Марченко О.І. Планування прибутку, сукупного доходу і рентабельності. URL: https://pidruchniki.com/92390/finansii/planuvannya_pributku_sukupnogo_dohodu_rentabelnosti.

36. Податковий кодекс України Податковий № 2755-IV від 02.12.2010 р.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
37. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств : підручник. 8-е вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2013. 519 с.
38. Рибалко Л.П., Сідлецька А.В. Аналіз методів прогнозування збуту в умовах діяльності промислового підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*, 2011. №3. С.165-168. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2011_3_3/165-168.pdf
39. Сисоєнко І.А., Карлюка Д.О. Прогнозування прибутку та рентабельності підприємства у забезпеченні фінансової безпеки підприємства. *Причорноморські економічні студії*, 2020. Випуск 50-2. С. 143-147. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2020_50\(2\)_29](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2020_50(2)_29).
40. Ситник Г. В., Олесенко І. С. Управління платоспроможністю підприємства торгівлі в системі формування його економічної безпеки. *Бізнес Інформ*, 2018. №7. С. 18-193.
41. Скалюк Р. В. Управління прибутком підприємств: стратегічний підхід *Фінанси, облік і аудит*, 2013. Вип. 2. С. 109-118. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Foa_2013_2_15.pdf.
42. Стасюк Л. Аналіз показників ліквідності і платоспроможності на прикладі ПАТ «ХЗКПУ «Пригма-Прес». *Галицький економічний вісник*. Тернопіль : ТНТУ, 2014. Том 44. № 1. С. 154-161.
43. Тарасенко І.О., Дреля М.В. Особливості управління оборотними активами підприємства, *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. № 11. С. 71-79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2020_11_11.
44. Тульчинська С.О. Основи управління прибутком підприємства. *Ефективна економіка*, 2018. №2. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/2_2018/4.pdf.
45. Тютюнник Я.В. Сучасні підходи до визначення економічної сутності оборотних активів підприємства. *Економіка та держава*, 2021. № 4. С. 157-162.

46. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: підручник – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566с.
47. Цюпа М. П., Рубаха М.В. Управління платоспроможністю підприємства. *Матеріали інтернет конференції «Концепції економічного розвитку країни»*, 2016. URL: <http://www.economy-confer.com.ua/full-article/2133/>.
48. Чуприна Х.М., Міронов О.О., Валяєв О.В. Механізм управління оборотними активами в складі цифрового підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*, 2021. № 3. С. 69-76. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2021_3_10.
49. Шатура Т.С. Формування економічного потенціалу підприємств у контексті комплементарного підходу. *Інфраструктура ринку*, 2019. Вип. 29. С. 317–323.
50. Швець Ю.О., Скворцова А.В. *Управління оборотними активами. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, 2018. С. 127-130.
51. Юрчишена Л.В., Кречко О.С. Макроекономічний аналіз фінансування оборотних активів промислових підприємств України. *Бізнес Інформ*. 2020. № 11. С. 337-346.

ДОДАТКИ

Рис. Класифікація оборотних активів підприємства за основними ознаками [5]

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Підприємство
ТОВ "INTER CARS UKRAINE"

Територія Хмельницька

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності Оптова торгівля деталями та приладами для автотранспортних засобів

Середня кількість працівників, осіб 93

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон 29009, Хмельницька обл., м Хмельницький, вулиця Толстого, буд. 1/1

Дата(рік,місяць,число)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

Коди		
2019	01	01
30865632		
6810100000		
120		
45.34		

7770279

1. **Баланс на 31 грудня 2018 р.**

Форма № 1-м Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	22,7	95,2
Основні засоби	1010	1 406,3	1 403,8
первісна вартість	1011	3 136,3	3 557,1
знос	1012	(1 730,0)	(2 153,3)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 429,0	1 499,0
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	14 946,0	21 626,6
у тому числі готова продукція	1103	170,2	173,1
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	15 077,6	14 950,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	0,2
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	739,6	978,4
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	671,7	2 475,6
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	317,4	653,2
Усього за розділом II	1195	31 752,3	40 684,7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	33 181,3	42 183,7

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	20,0	20,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	112,0	112,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	20 396,4	20 697,4
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	20 528,4	20 829,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	9 547,3	16 503,5
розрахунками з бюджетом	1620	691,2	126,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	251,4	37,8
розрахунками зі страхування	1625	4,1	0,5
розрахунками з оплати праці	1630	80,9	28,3
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 033,0	4 231,9
Усього за розділом III	1695	12 356,5	20 890,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	33 181,3	42 183,7

1. Звіт про фінансові результати за Рік 2018

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м	Код за ДКУД	1801007
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	51 398,6		51 941,9
Інші операційні доходи	2120	1 643,6		4 884,7
Інші доходи	2240	0,3		16,3
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	53 042,5		56 842,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(42 452,6)	(39 543,9)	
Інші операційні витрати	2180	(10 178,0)	(11 342,6)	
Інші витрати	2270	(2,9)	(3,7)	
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(52 633,5)	(50 890,2)	
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	409,0		5 952,7
Податок на прибуток	2300	(108,0)	(1 162,9)	
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	301,0		4 789,8

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

*ЕП Стеценко**Андрій**Анатолійович**ЕП Сьома**Валентина**Михайлівна*

Стеценко Андрій Анатолійович

(ініціали, прізвище)

Сьома Валентина Михайлівна

(ініціали, прізвище)

Додаток В

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство

ТОВ "INTER CARS UKRAINE"

Територія Хмельницька

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності Оптова торгівля деталями та приладами для автотранспортних засобів

Середня кількість працівників, осіб 93

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон 29009, Хмельницька обл., м Хмельницький, вулиця Толстого, буд. 1/1

Дата(рік,місяць,число)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

Коди

2020 01 01

30865632

6810100000

120

45.34

7770279

I. Баланс на 31 грудня 2019 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	80,1	53,9
первісна вартість	1001	166,3	151,9
накопичена амортизація	1002	(86,2)	(98,0)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	95,2	137,4
Основні засоби :	1010	1 323,7	1 220,8
первісна вартість	1011	3 390,8	3 734,7
знос	1012	(2 067,1)	(2 513,9)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 499,0	1 412,1
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	21 626,6	24 633,4
у тому числі готова продукція	1103	173,1	342,3
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	14 950,7	10 034,5
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0,2	73,5
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	26,4
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	978,4	2 738,3
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 475,6	1 776,2
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	653,2	745,6
Усього за розділом II	1195	40 684,7	40 001,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	42 183,7	41 413,6

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	20,0	20,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	112,0	112,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	20 697,4	20 612,7
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	20 829,4	20 744,7
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	3 735,0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	16 503,5	10 116,3
розрахунками з бюджетом	1620	126,0	59,3
у тому числі з податку на прибуток	1621	37,8	0,3
розрахунками зі страхування	1625	0,5	16,6
розрахунками з оплати праці	1630	28,3	37,0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	4 231,9	6 105,0
Усього за розділом III	1695	20 890,2	20 069,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	42 183,7	41 413,6

1. Звіт про фінансові результати
за Рік 2019 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	47 441,4	51 398,6
Інші операційні доходи	2120	2 845,1	1 643,6
Інші доходи	2240	-	0,3
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	50 286,5	53 042,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(39 578,5)	(42 618,6)
Інші операційні витрати	2180	(10 491,0)	(10 312,0)
Інші витрати	2270	(0,7)	(2,9)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(50 070,2)	(52 933,5)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	216,3	109,0
Податок на прибуток	2300	(55,0)	(54,0)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	161,3	55,0

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

EP Стеценко
Андрій
Анатолійович
Сьома
Валентина
Михайлівна

Стеценко Андрій Анатолійович

(ініціали, прізвище)

Сьома Валентина Михайлівна

(ініціали, прізвище)

Додаток Г

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	ТОВ "INTER CARS UKRAINE"	Дата(рік,місяць,число)	Коди
Територія	Хмельницька	за ЄДРПОУ	2021 01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОАТУУ	30865632
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля деталями та приладами для автотранспортних засобів	за КОПФГ	6810100000
Середня кількість працівників, осіб	93	за КВЕД	120
Одиниця виміру:	тис. грн. з одним десятковим знаком		45.34
Адреса, телефон	29009, Хмельницька обл., м Хмельницький, вулиця Толстого, буд. 1/1		
			7770279

1. **Баланс на 31 грудня 2020 р.**

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	56,8	254,5
первісна вартість	1001	154,8	343,7
накопичена амортизація	1002	(98,0)	(89,2)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	133,8	292,4
Основні засоби :	1010	1 217,5	2 833,8
первісна вартість	1011	3 733,6	5 944,7
знос	1012	(2 516,1)	(3 110,9)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 408,1	3 380,7
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	24 644,1	38 514,6
у тому числі готова продукція	1103	335,0	515,3
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	10 636,9	12 579,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	66,7	2 181,6
у тому числі з податку на прибуток	1136	26,1	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 412,3	1 504,6
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 622,1	1 079,5
Витрати майбутніх періодів	1170	-	0,7
Інші оборотні активи	1190	745,7	135,7
Усього за розділом II	1195	40 127,8	55 996,4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	41 535,9	59 377,1

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	20,0	20,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	112,0	112,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	20 461,5	20 802,9
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	20 593,5	20 934,9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	3 735,0	11 411,5
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	104,3
товари, роботи, послуги	1615	10 131,7	9 452,1
розрахунками з бюджетом	1620	58,9	47,9
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	47,9
розрахунками зі страхування	1625	10,2	-
розрахунками з оплати праці	1630	37,0	13,1
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6 369,9	16 729,9
Усього за розділом III	1695	20 342,7	37 758,8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	41 535,9	59 377,1

1. Звіт про фінансові результати
за **Рік 2020** р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	55 541,9	47 441,4
Інші операційні доходи	2120	7 035,9	2 845,1
Інші доходи	2240	5,5	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	62 583,3	50 286,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(43 170,8)	(39 578,5)
Інші операційні витрати	2180	(18 518,1)	(10 491,0)
Інші витрати	2270	(383,0)	(0,7)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(62 071,9)	(50 070,2)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	511,4	216,3
Податок на прибуток	2300	(170,0)	(55,0)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	341,4	161,3

Керівник _____

(підпис)

Головний бухгалтер _____

(підпис)

*ЕП Стеценко
Андрій
Анатолійович
ЕП Сьома
Валентина
Михайлівна*

Стеценко Андрій Анатолійович

(ініціали, прізвище)

Сьома Валентина Михайлівна

(ініціали, прізвище)

Показники оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства

Найменування показника	Алгоритм розрахунку	Порядок розрахунку за даними форми № 1 «Баланс» (рядки)	Нормативне значення
Коефіцієнт негайної (абсолютної) платоспроможності	$\frac{ГК + ПФІ}{ПЗЗ}$	$\frac{p.1160 + p.1165}{p.1695}$	[0,1-0,2]
Коефіцієнт проміжної платоспроможності	$\frac{ГК + ПФІ + ДЗ}{ПЗЗ}$	$\frac{p.1125 + \dots + p.1165}{p.1695}$	[0,7-1,0]
Коефіцієнт поточної платоспроможності (загальний коефіцієнт покриття)	$\frac{ОА}{ПЗЗ}$	$\frac{p.1195}{p.1695}$	[1,5-2,0]
Коефіцієнт відволікання оборотних активів у запаси	$KB_3 = \frac{З}{ОА}$	$\frac{p.1100 + p.1110}{p.1195}$	-
Коефіцієнт відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість	$KB_{ДЗ} = \frac{ДЗ}{ОА}$	$\frac{p.1125 + \dots + p.1155}{p.1195}$	-
Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	$\frac{ДЗ}{КЗ}$	$\frac{p.1125 + \dots + p.1155}{p.1610 + \dots + p.1650}$	1
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$\frac{ВОК}{ВК}$	$\frac{p.1495 - p.1095}{p.1495}$	$\geq 0,1$
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами	$\frac{ВОК}{ОА}$	$\frac{p.1495 - p.1095}{p.1195}$	$\geq 0,1$
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	$\frac{ВОК}{З}$	$\frac{p.1495 - p.1095}{p.1100 + p.1110}$	0,6-0,8
Умовні позначення:			
ГК – грошові кошти та їх еквіваленти; ПФІ – поточні фінансові інвестиції; А – загальна сума активів; ОА – оборотні активи; З – запаси; ДЗ – поточна дебіторська заборгованість; КЗ – поточна кредиторська заборгованість; ПЗЗ – поточні зобов'язання і забезпечення			

Характеристика груп активів та пасивів агрегованого балансу ліквідності

Склад активів за ступенем ліквідності	Склад поточних зобов'язань за терміном погашення
<p><i>A1 - Найбільш ліквідні активи</i> Гроші та їх еквіваленти (р. 1165) Поточні фінансові інвестиції (р. 1160)</p>	<p><i>П1 - Найбільш термінові пасиви</i> Поточна кредиторська заборгованість (р. 1610, 1615, 1620, 1625, 1630)</p>
<p><i>A2 - Активи високої ліквідності</i> Поточна дебіторська заборгованість (р. 1125, 1130, 1135, 1155)</p>	<p><i>П2 - Короткострокові пасиви</i> Короткострокові кредити банків (р. 1600) Поточні забезпечення (1660) Інші поточні зобов'язання (1690) Доходи майбутніх періодів (1665)</p>
<p><i>A3 - Активи низької ліквідності</i> Запаси (р. 1100) Поточні біологічні активи (р. 1110) Витрати майбутніх періодів (р.1170) Інші оборотні активи (р.1190)</p>	<p><i>П3 – Довгострокові пасиви</i> Довгострокові зобов'язання (р. 1595)</p>
<p><i>A4 - Активи, що важко реалізуються</i> Необоротні активи (р. 1095) Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття (р.1200)</p>	<p><i>П4 - Постійні пасиви</i> Власний капітал (р. 1495) Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття (р. 1700)</p>

Розрахунок інтегрального показника ліквідності та загального показника платоспроможності щодо всіх зовнішніх зобов'язань [46]

Показник	Формула	Характеристика
Інтегральний показник ліквідності	$I_{\text{п}} = \frac{K_{\text{ап}}}{0,2} + \frac{K_{\text{пп}}}{0,6} + \frac{K_{\text{зп}}}{1,0}$ <p>де $K_{\text{ап}}$ ($K_{\text{пп}}$, $K_{\text{зп}}$) – коефіцієнт абсолютної (проміжної, загальної)</p>	Нормативна величина показника має значення $>3,0$, що свідчить про достатність рівня всіх складових його ознак
Загальний показник платоспроможності щодо всіх зовнішніх зобов'язань	$I_{\text{п}} = \frac{A_1 + 0,5 \times A_2 + 0,3 \times A_3}{P_1 + 0,5 \times P_2 + 0,3 \times P_3}$ <p>де A_1, A_2, A_3 – активи першої, другої та третьої груп ліквідності відповідно; P_1, P_2, P_3 – пасиви першої, другої та третьої груп строковості відповідно.</p>	Показник свідчить які перспективи має підприємство щодо погашення усіх своїх боргів по залучених фінансових ресурсах, як це вплине на формування нормативної величини залишків активів, що забезпечують безперебійну діяльність підприємства в межах визначеної потужності,